

BORÅS STAD

Årsredovisning 2023

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Nämndövergripande	4
2.1 Jämställdhetsperspektivet	4
2.2 Arbetsgivarpolitik	4
3 Väghållning, skog, parker mm	6
3.1 Grunduppdraget	6
3.2 Uppdrag som rapporteras till Kommunfullmäktige och nämnd	12
3.3 Resurser	14
4 Persontransporter	39
4.1 Grunduppdraget	39
4.2 Resurser	42

1 Inledning

Nämndens uppdrag i korthet

Tekniska nämnden vill bidra till att förenkla och förbättra boråsarnas vardag. Detta görs bland annat genom att skapa trivsamma utemiljöer och attraktiva mötesplatser, såväl som en väl fungerande infrastruktur. Nämnden svarar för många olika uppgifter såsom drift av gator och gång- och cykelvägar, certifierad skogsförvaltning, frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade vattendrag, beredning av arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt erbjuder en hög nivå på skol- och färdtjänstresor. Från första januari 2023 ingår även den Kommunala Lantmäterimyndigheten i Tekniska nämndens organisation och ansvarsområde.

Ekonomi under året

Nämndens samlade driftresultat uppgår till ett underskott om -2,7 mnkr, varav ramen för Väghållning, skog, parker svarar för ett överskott om +7,3 mnkr och ramen för Persontransporter redovisar ett underskott om -10 mnkr. Överskottet inom den förstnämnda ramen härrörs främst från ökade intäkter kopplade till parkering och markupplåtelse samt ett större nettoöverskott inom sidoordnad verksamhet, schaktreparationer, än beräknat. Såsom aviserats i årets uppföljningar är det dock underskott inom både vinterväghållning och trafikbelysning. Underskottet inom persontransporter förklaras främst av högre indexuppräknings än budgeterat men även fler resor inom färdtjänsten, något som aviserats både i budgeten inför 2023 och i prognoser tidigare under året.

Under 2023 uppgick nämndens totala investeringsram till 216,7 mnkr. Årets utgift slutade på 121,2 mnkr vilket innebär en budgetavvikelse om 95,5 mnkr dvs att enbart 56 % av tillgängliga medel nyttjades. Största delen av budgetavvikelsen (95,4 mnkr) avser projekt som löper över flera år och dessa medel begärs därmed att omdisponeras till 2024. Projekten har av varierande orsaker senarelagts eller försenats.

Lite om verksamheten under året

Verksamheten under året har till stor del präglats av de snävare ekonomiska förutsättningar som nämnden har ställts inför, till följd av kraftigt ökade priser på material och tjänster. Nämnden har lagt kraft på att prioritera, och i budgetarbetet under våren har det varit fortsatt fokus på prioriteringar inför 2024.

Den omorganisation som trädde i kraft första januari har implementerats under början av året. Den innebär att den Kommunala Lantmäterimyndigheten flyttades till Tekniska nämnden, två tjänster överfördes till Samhällsbyggnadsförvaltningen och Bilpoolen flyttades till Servicekontoret. Omorganisationen medförde även en större lokalflytt på Kungsgatan, också till följd av att Koncerninköp flyttade från Kungsgatan till andra lokaler.

Några större projekt har fortlöpt under året, till exempel Viskans park och projektering och upphandling av en ny Nybro. Processer kring olika miljötillstånd har gjort att projektet med Nybron har dragit ut på tiden men i december kunde upphandlingen till slut annonseras. Projektet med en ny park i Norrby, Kronängsparken, har under året bestått i sanering av marken då denna visade sig vara förorenad. Södra torget kunde i sin helhet öppna för allmänheten under våren, då den sista etappen med träd och planteringar blev klar.

Inom Persontransporter har ett nytt avtal för skolskjuts startat under höstterminen, med en del störningar under hösten, vilka verksamheten tillsammans med bussbolaget ifråga har jobbat intensivt med att försöka åtgärda.

2 Nämndövergripande

2.1 Jämställdhetsperspektivet

En grundläggande princip är att lekplatser utformas för alla. Lekplatsen ska vara en mötesplats med aktiviteter där både barn och vuxna deltar. Nämnden har under året renoverat 13 stycken lekplatser vilka har utformats ur ett genusperspektiv samt tillgänglighetsanpassats. Genusperspektiv i lekplatsdesign syftar till att skapa en jämställd och inkluderande miljö där alla barn, oavsett kön, kan känna sig välkomna och ha möjlighet att utveckla olika färdigheter och intressen genom lek. Det handlar om att bryta ner könsbaserade begränsningar och främja en öppen och fri lekmiljö.

Nämnden har under året också arbetat vidare med att tillgänglighetsanpassa park- och friluftsområden så att fler besökare kan hitta ut i naturen.

Belysning av gator, lekplatser och parker skapar en tryggare miljö för alla. Kvinnor, i jämförelse med män, upplever att mörka ytor och ostädade områden är otryggare att vistas i. Att hålla staden väl underhållen ger större trygghet och får fler personer att vistas i det offentliga rummet. Tekniska nämnden har som ambition att kontinuerligt se över de delar som kan upplevas mörka och otrygga för stadens invånare och åtgärda otrygga platser. Trygghet var ledstjärna vid arbetet på Södra Torget där såväl bussterminalen som torgytan utformats med målsättning att människor ska trivas och känna trygghet på platsen.

Projektet Vintercyklist som genomförs under vinterperioden syftar till att få fler att välja cykeln som transportmedel även vintertid. Deltagarna får sina cyklar vinterutrustade, som motprestation förbinder sig deltagarna att cykla i en bestämd omfattning och rapportera hur vinterväghållning och trafikmiljön upplevs vintertid. En jämn fördelning mellan manliga och kvinnliga deltagare i olika åldrar eftersträvas i projektet. Borås Stad erbjuder 40 stycken platser i projektet. Deltagare väljs ut med ambitionen om att få en bra spridning gällande ålder, kön, cykelavstånd, typ av cykel (eldriven eller inte) och geografiskt läge i kommunen. I årets projekt antogs 15 män och 25 kvinnor. Åldrarna varierade mellan 25 och 62 år.

Tekniska förvaltningen arbetar, i enlighet med Borås Stads riktlinjer, med kompetensbaserad rekrytering, vilket innebär att ett totalt fokus på kompetens hos de som söker arbete hos oss. Genom att arbeta strukturerat och kompetensbaserat minimeras risken för felrekryteringar och en icke diskriminerande rekryteringsprocess säkerställs. Under året har två nya avdelningschefer påbörjat sina anställningar. I förvaltningens ledningsgrupp ingår sju personer varav tre män och fyra kvinnor.

2.2 Arbetsgivarpolitik

Kompetensbehov analyseras och kartläggs kontinuerligt och följs upp årligen i förvaltningens kompetensförsörjningsplan. En god arbetsmiljö är en viktig faktor både för att begränsa sjukfrånvaron och för att medarbetaren skall kunna arbeta och utvecklas. Alla medarbetare ska vara väl förtrodda med sitt ansvar och sina befogenheter. Delaktiga och engagerade medarbetare som har inflytande på sin arbetsplats blir bättre ambassadörer för sitt arbete och vill stanna och utvecklas i Borås Stad. Förvaltningen visar upp verksamheten på sociala medier, deltar på olika mässor och är måna om att ta emot praktikanter som vill komma till förvaltningen.

Ett aktivt arbete bedrivs med tidiga samtal vid sjukfrånvaro för att fånga upp eventuell ohälsa kopplad till arbetet. Det aktiva arbetet har gjort att förvaltningens sjukfrånvarotal har sänkts under året. Utöver friskvårdsbidraget, som samtliga anställda i Borås stad kan erhålla för att satsa på sitt välmående, genomför också förvaltningen årligen en friskvårdsdag i form av en fysisk aktivitet eller föreläsning som ska ge personalen ett stöd för att ge och bibehålla en god arbetsmiljö för förvaltningens anställda och anvisad personal inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Anvisad personal får även möjlighet att tillsammans med sin lagförman besöka badhuset som en extra satsning på friskvård, denna aktivitet är uppskattad av anvisad personal.

För att ge nämndens anställda en god arbetsmiljö och få engagerade medarbetare satsar förvaltningsledningen på ett antal chefsdagar under året. Chefsdagarna är viktiga för att få engagerade ledare som tillitsbaserat kan driva förvaltningens verksamhet framåt tillsammans med sina respektive arbetsgrupper. Medarbetarenkäten som genomfördes hösten 2023 visar på ett gott arbetsklimat och trivsel på förvaltningen. Förvaltningens anställda upplever en god jämlikhet på förvaltningen och man har även uppmärksammat Borås stads förmåner mer sedan medarbetarenkäten 2021. Man kan däremot se att förvaltningens anställda upplever ett något lägre resultat i kompetens och utvecklingsmöjligheter jämfört med övriga Borås stads anställda.

Förvaltningen driver ett kompetensbaserat rekryteringsarbete och är måna om att kunna rekrytera och erbjuda marknadsmässiga löner och även premiera redan anställd personal för att bibehålla god kvalitet på verksamheten. Lönen är en viktig faktor att ta hänsyn till när nu arbetsmarknaden står inför stora kompetensutmaningar och även att möjligheten ges att kunna utföra sitt arbete på distans.

2.2.1 Indikatorer

Indikatorer	
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 9,1</p> <p>Utfall År 2022 10,5</p> <p>Utfall År 2023 7,4</p>	
<p>Analys</p> <p>Målet att minska sjukfrånvaron nås och utfallet för året blev 7,2 % jämfört med föregående år samma period på 10,5 %. Tekniska förvaltningen består av många olika yrkeskategorier. En stor andel av förvaltningens anställda har en arbetsmarknadspolitisk anställning. Vissa i denna grupp har någon form av funktionsnedsättning som kan bidra till att sjukfrånvarotalen ligger förhållandevis högt. Inom förvaltningen följs sjukfrånvaron upp och arbete pågår ständigt med att tidigt identifiera behov av rehabiliterande insatser. Den relativt höga sjukfrånvaron är inte arbetsrelaterad utan av andra ohälsorsaker.</p> <p>Förvaltningen arbetar aktivt för att minska sjukfrånvaron inom de områden som arbetsgivaren kan ha möjlighet att vara med att påverka ohälsan och sätta in tidiga insatser för de anställda. Detta arbete påbörjades än mer aktivt under våren 2023 för att kunna sträva mot samma goda resultat arbetsgivaren fick med en liknande arbetsinsats som före pandemin och det ser man att det har gett resultat under 2023. Förvaltningen kommer att fortsätta med tidiga insatser för att allra minst bibehålla det lägre sjukfrånvarotalet förvaltningen fått under 2023 men strävar mot att förhoppningsvis få ner sjukfrånvarotalen än mer.</p>	
<p>Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</p> <p>Utfall År 2021 31</p> <p>Utfall År 2022 47,2</p> <p>Utfall År 2023 57,2</p>	
<p>Analys Målet nås och förvaltningens utfall för 2023 hamnade på 57,2 % en ökning med 10 procentenheter från 2022. Fler på förvaltningen har börjat nyttja förmånen med att ansöka om friskvårdsbidrag. Förvaltningsledningen arbetar aktivt att uppmana förvaltningens chefer om att informera de anställda om stadens förmåner som finns. Att även pandemin lagt sig innebär att fler börjat återgå i olika aktiviteter.</p>	

3 Väghållning, skog, parker mm

3.1 Grunduppdraget

3.1.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser

Grunduppdraget

Nämndens uppdrag är att vara väghållare för kommunala gator, drift och underhåll av gator, torg, parker och gång- och cykelvägar, samt myndighetsutövning inom trafikområdet. Uppdraget innebär att boråsare och besökare ska uppleva en trygg, ren och attraktiv stad med en smidig infrastruktur.

Vidare är nämndens uppdrag att bedriva en certifierad skogsförvaltning, sköta kommunens naturreservat, hantera frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade vattendrag samt beredning av arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Uppdraget innebär ett skogsbruk med en ekonomisk avkastning, naturvård med biologisk mångfald samt tillgängliga och natursköna strövområden för boråsare såväl som för besökare.

Lantmäterimyndighetens uppdrag är att ansvara för en effektiv och rättssäker fastighetsindelning och ansvarar därmed för fastighetsbildning och fastighetsregistret med tillhörande registerkarta. Myndigheten har även hand om adressättning och lägenhetsregistret inom kommunen.

Uppföljning av grunduppdraget

Nämndens uppfattning är att grunduppdraget avseende väghållning, park och skog har genomförts under året. Besparingsåtgärder har dock lett till en något försämrad leverans med avseende på drift- och underhåll. Något som också syns i de medborgarundersökningar som gjorts.

Året har inneburit kraftiga kostnadsökningar för samtliga verksamheter. Detta i kombination med att kompensation för tillkommande kostnader och ytor ej erhållits i budgeten, samt att vinterväghållningen överskridit budgeten, har försämrat nämndens förutsättningar.

Besparingsåtgärder har genomförts under året vilket påverkat kvaliteten på levererat uppdrag. Otillräckliga driftmedel (indexreglerade fasta kostnader) har påverkat möjligheter till extrabeställningar under året, vilket riskerar att leda till ännu mer klagomål, skadegörelse och i förlängningen otrygghet under 2024.

Lantmäterimyndigheten uppfyller sitt grunduppdrag. Samtliga medarbetare har rätt utbildning och kompetens för att utföra sitt arbete effektivt och rättssäkert. Både det skrivna registret och kartan registreras i statliga Lantmäteriets register. Verksamheten är till största delen avgiftsfinansierad. Avdelningen ligger på en kontrollerad nivå i budget.

Väsentliga händelser

- Lantmäterimyndigheten överfördes från Samhällsbyggnadsnämnden till Tekniska nämnden
- Stora neddragningar i drift och underhåll av allmän plats till följd av det svåra ekonomiska läget
- Byggstart för Viskans Park
- Projektering av ny Nybro har färdigställts och upphandlingen är påbörjad
- Omfattande saneringsarbete inför byggnation av Kronängsparken
- Färdigställande av ny säker gång- och cykelpassage under järnvägen i Fristad inför byggnation av Fristads nya stationspark
- Omfattande neddragning av kalkningsverksamheten
- Påbörjat arbete med återställning av våtmarker
- Fem personer har under året tagit steget vidare ut i varaktig sysselsättning från NOA
- Projektet Invasiva arter har slutrapporterats och övergår till ordinarie verksamhet under 2024
- Hovrättsdom helt enligt kommunens talan avseende tvist om fiberschakter
- Delar av parkeringsverksamheten överförs till Parkeringsbolaget, bl.a. kundtjänst

- Ytterligare förbättrad placering i Kommunvelometern, ranking 7 av 54 kommuner (2022 ranking 12)

3.1.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget

Indikatorer																									
<p>Andelen medborgare som är positiva till skötseln av gator och vägar ska vara högre än genomsnittet i riket (%)</p> <p>Utfall År 2021 65,3</p> <p>Utfall År 2022 65,3</p> <p>Utfall År 2023 63</p>	<table border="1"> <caption>Data for Street and Road Maintenance Indicator</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Genomsnittet i riket (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>År 2021</td> <td>65,3</td> <td>65,3</td> </tr> <tr> <td>T1 2022</td> <td>65,3</td> <td>65,3</td> </tr> <tr> <td>T2 2022</td> <td>65,3</td> <td>65,3</td> </tr> <tr> <td>År 2022</td> <td>65,3</td> <td>65,3</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>65,3</td> <td>65,3</td> </tr> <tr> <td>T2 2023</td> <td>65,3</td> <td>65,3</td> </tr> <tr> <td>År 2023</td> <td>63</td> <td>63</td> </tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall (%)	Genomsnittet i riket (%)	År 2021	65,3	65,3	T1 2022	65,3	65,3	T2 2022	65,3	65,3	År 2022	65,3	65,3	T1 2023	65,3	65,3	T2 2023	65,3	65,3	År 2023	63	63
Tidpunkt	Utfall (%)	Genomsnittet i riket (%)																							
År 2021	65,3	65,3																							
T1 2022	65,3	65,3																							
T2 2022	65,3	65,3																							
År 2022	65,3	65,3																							
T1 2023	65,3	65,3																							
T2 2023	65,3	65,3																							
År 2023	63	63																							
<p>Analys Genomsnittligt resultat i riket är 63,8 %. Målsättningen att ligga över rikets genomsnitt uppnåddes inte 2023. Resultatet beror på att leverantörernas priser höjts mer än verksamhetens budget och förvaltningen därför varit tvungen att sänka skötselnivån för att hålla budgeten.</p>																									
<p>Andelen medborgare som är positiva till allmänna platser, parker, torg mm ska vara högre än genomsnittet i riket (%)</p> <p>Utfall År 2021 84,8</p> <p>Utfall År 2022 84,8</p> <p>Utfall År 2023 81,4</p>	<table border="1"> <caption>Data for Public Places, Parks, and Squares Indicator</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Genomsnittet i riket (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>År 2021</td> <td>84,8</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>T1 2022</td> <td>84,8</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>T2 2022</td> <td>84,8</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>År 2022</td> <td>84,8</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>84,8</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>T2 2023</td> <td>84,8</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>År 2023</td> <td>81,4</td> <td>80</td> </tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall (%)	Genomsnittet i riket (%)	År 2021	84,8	80	T1 2022	84,8	80	T2 2022	84,8	80	År 2022	84,8	80	T1 2023	84,8	80	T2 2023	84,8	80	År 2023	81,4	80
Tidpunkt	Utfall (%)	Genomsnittet i riket (%)																							
År 2021	84,8	80																							
T1 2022	84,8	80																							
T2 2022	84,8	80																							
År 2022	84,8	80																							
T1 2023	84,8	80																							
T2 2023	84,8	80																							
År 2023	81,4	80																							
<p>Analys SCB:s medborgarundersökning påvisade goda omdömen 2021 vilka tyvärr har försämrats något vid mätningen 2023 men ligger fortfarande över genomsnitt i riket (80,3%). Ökade kostnader i samband med oroligheterna i omvärlden ledde till skenande index för driftavtalen 2022-2023 vilket har påverkat skötsel av allmän platsmark negativt 2023 eftersom kompensation för kostnadsökningen inte erhöles i budget.</p>																									
<p>Andelen medborgare som är positiva till skötseln av naturområden ska vara högre än genomsnittet i riket (%)</p> <p>Utfall År 2021 86,7</p> <p>Utfall År 2022 86,7</p> <p>Utfall År 2023 84,5</p>	<table border="1"> <caption>Data for Nature Areas Indicator</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Genomsnittet i riket (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>År 2021</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>T1 2022</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>T2 2022</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>År 2022</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>T2 2023</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>År 2023</td> <td>84,5</td> <td>83,3</td> </tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall (%)	Genomsnittet i riket (%)	År 2021	86,7	83,3	T1 2022	86,7	83,3	T2 2022	86,7	83,3	År 2022	86,7	83,3	T1 2023	86,7	83,3	T2 2023	86,7	83,3	År 2023	84,5	83,3
Tidpunkt	Utfall (%)	Genomsnittet i riket (%)																							
År 2021	86,7	83,3																							
T1 2022	86,7	83,3																							
T2 2022	86,7	83,3																							
År 2022	86,7	83,3																							
T1 2023	86,7	83,3																							
T2 2023	86,7	83,3																							
År 2023	84,5	83,3																							
<p>Analys SCB:s medborgarundersökning påvisade goda omdömen 2021 vilka tyvärr har försämrats något vid mätningen 2023 men ligger fortfarande högre än genomsnittet i riket (84,3%). Några natur- och friluftsområden har drabbats av svåra insektsskador de senaste åren vilket minskat de rekreativa värdena. Ökat slitage och ökad nedskräpning till följd av det mycket stora antalet besökare under pandemin samt avvecklingen av Kransmossens friluftsgård kan också ha påverkat omdömet.</p>																									

3.1.3 Verksamhetsmätt

3.1.3.1 Væghållning

Væghållning, driftkostnader

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Kostnad kronor/invånare och dag	1,63	1,66	1,7	1,66
Vintervæghållning (kr/m ²)	9,2	8,2	8	10,1
Övrigt underhåll (kr/m ²)	11,13	12,47	13	10,4

Huvudgator

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Huvudgator (km)	76	76	76	77
Vintervæghållning (kr/m ²)	25,67	25,01	21,7	27,8
Övrigt underhåll (kr/m ²)	19,68	28,94	29,97	23,5

Lokalgator

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Lokalgator (km)	260	262	266	272
Vintervæghållning (kr/m ²)	5,26	3,79	5,59	4,8
Övrigt underhåll (kr/m ²)	11,23	10,58	9,72	9,16

Vægföreningsvägar

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Vægföreningsvägar (km)	168	168	168	169
Vintervæghållning (kr/m ²)	5,42	4,9	4,5	7,69
Övrigt underhåll (kr/m ²)	5,73	5,37	7,28	4,23

Belägningsunderhåll

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Belagd volym (m ²)	119 508	107 070	116 000	95 228
Del av total yta (%)	3,6	3,2	3,4	2,8
Kostnad (kr/m ²)	136	178	125	142

Trafikbelysning

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal lampor	19 175	20 532	20 500	20 470
Energiförbrukning (MWh)	7 117	6 866	6 800	6 345

Parkering

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal avgiftsbelagda p-platser inom cityringen	369	369	365	365

3.1.3.2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal personer i arbetsmarknadsåtgärder	56	61	65	57
Kommentar/Analys Dec 2023 Totalt återfinns 57 personer i arbetsmarknadsåtgärder vid årsskiftet. 32 av dessa är trygghetsanställningar och 25 avser tillfälligt anställda vilket är en minskning med fyra jämfört med rapporteringen i årsrapporten 2022. En minskad sjukfrånvaro för gruppen har bidragit till att antalet dagsverken ändå kunnat hållas uppe.				
Dagsverken totalt	12 027	12 700	12 500	12 650

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal deltagare årligen i grön rehabilitering (st)	61	68	70	66
Kommentar/Analys Dec 2023 Under 2023 har 66 deltagare genomfört 20-veckorsprogrammet. Det har varit något färre än planerat antal (70) till följd av att Försäkringskassan inte remitterat tillräckligt antal personer under hösten.				
Antal personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder som varje år går till en extern anställning eller till en längre utbildning (st)	1	4	3	5
Kommentar/Analys Dec 2023 Under 2023 gick fem personer vidare till anställning eller annan varaktig sysselsättning vilket överträffar årets mål om fyra personer.				

3.1.3.3 Skogsdrift

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Förvaltad produktiv skogsmarksareal (ha)	9 500	9 500	10 766	10 766
Kommentar/Analys Dec 2023 *Nytt sätt att rapportera förvaltad produktiv skogsmarksareal 2023				
Avverkad volym totalt (m ³ fub)	35 100	27 100	39 000	23 500
Kommentar/Analys Dec 2023 Se beskrivning under "Verksamhetsanalys - Skogsdrift"				

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Intäkt kr per avverkad m ³ fub	554	629	616	773
Avverkningskostnad för förnygringsavverkning (kr/m ³ fub)	106	115	117	151
Avverkningskostnad för gallring (kr/m ³ fub)	283	320	370	328
Avverkningskostnad för naturvårdande skötsel (kr/m ³ fub)		290	240	345

3.1.3.4 Park

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Total parkareal (ha)	1 106	1 109	1 107	1 104
Kommentar/Analys Dec 2023 I mars 2023 valde Borås Parkerings AB att kliva ur nämndens gemensamma avtal för att teckna ett eget avseende skötsel i anslutning till deras parkeringsanläggningar. Därför har näst intill samtliga nyckeltal avseende skötselytor mätta i kvadratmeter minskat för år utfallet 2023.				
Parkyta per capita (m ² /capita)	97	97,2	97,1	96,2
Total planterad yta (m ²)	64 900	65 000	66 000	61 500
varav perenna planteringar (m ²)	5 000	4 700	5 500	5 100
Total parkkostnad (kr/m ²)	2,58	2,74	3,03	3,08
Parkkostnad per capita (kr/capita)	250	267	294	296
Antal lekplatser på allmän platsmark	163	161	161	159

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Blomsterlökar (st)	78 000	34 125	75 000	34 000
Vårblommor (st)	22 500	23 300	30 000	21 000
Sommarblommor (st)	32 000	20 000	40 000	22 500
Kulturparker (ha)	159,6	162,2	160,1	158,1
Naturparker (ha)	946,3	946,6	946,3	945,5

3.1.3.5 Lantmäteri

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Avslutade förrättningar (fastighetsbildning)	162	181	150	151
Kommentar/Analys Dec 2023 Antalet avslutade förrättningar 2023 uppgår till 151 stycken vilket är lägre än föregående års utfall som uppgick till 181 stycken. Färre förrättningar beror på att omvärldshändelser påverkar samhällsbyggnadsområdet, vilket leder till att allt färre vill avstycka för nybyggnation och fler väljer att avvakta med att skifta markägande i nuläget. Lantmäteriets ärendeinströmning påverkas också av att färre planer görs i kommunen. Dessutom har verksamheten fått in fler komplexa ärenden vilket kräver längre handläggningstid och medför färre avslutade förrättningar. Avdelningen har under året anpassat sin personalstyrka utifrån ärendeinströmningen på så vis att en föräldradedighet inte har ersatts och att några tjänstledigheter godkänts.				
Ärendebalans 31/12	129	111	100	76

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Handläggningstid nybyggnationer, andel (%) beslut inom 16 veckor från komplett ansökan.	85	77	90	76
Nöjd målgrupp, andel (%) kunder som är nöjda eller mycket nöjda.	92	93	90	93
Kommentar/Analys Dec 2023 Det har inte utförts någon kundnöjdhetsenkät 2023. Värdet avser resultat från enkäten 2022.				
Rättssäkerhet, antal anmärkningar från tillsynsmyndighet.	0	0	0	0
Kötid enkla ärenden, månader	9	3	1	2
Kötid komplicerade ärenden, månader	18	8	3	7

3.2 Uppdrag som rapporteras till Kommunfullmäktige och nämnd

3.2.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2023	Kommentar/Analys
En utredning ska göras dels om hur Borås Stad på bästa sätt kan vidareutveckla arbetet med att på sina egna marker uppnå ökad variation i skogslandskapet, pröva alternativa brukningsmetoder, återskapa våtmarker och öka den biologiska mångfalden, dels om hur skogen bäst kan fungera som kolsänka.	 Genomfört	<p>Tekniska nämnden har tagit fram en utredning för Kommunfullmäktiges budgetuppdrag från 2023 "Utredning om ökad variation i skogslandskapet", godkänt utredningen samt slutredovisat budgetuppdraget för Tekniska nämndens ansvarsområde. Utredningen har därefter expedierats till Kommunstyrelsen för vidare handläggning. Utredningen biläggs till årsredovisningen.</p> <p>Följande åtgärder har genomförts 2023 kopplade till budgetuppdraget: Utredning om "Ökad variation i skogslandskapet" har presenterats samt godkänts och slutrapporterats av Tekniska nämnden. Uppföljning av handlingsplan för energi- och klimatåtgärder har återrapporterats till nämnd. I uppföljning av handlingsplanen beskrevs bl.a. skogens roll som kolsänka. Rapport om Borås stads ängs-, åker- och betesmarker har redovisats för nämnd inklusive förslag till åtgärder. Rapport om Borås Stads skogar - Skogstillståndet 2023 har redovisats för nämnd. I rapporten redovisades bl.a. kolförråd i skogsförrådet och årlig kolinbindning i kommunens skogar. Information om Klimatanpassning och pågående arbete har delgivits nämnd. Information om bekämpningsarbetet mot invasiva arter har delgivits nämnd. Överenskommelse tecknad med SGU (Sveriges Geologiska Undersökning) om forskningsprojekt som undersöker påverkan på grundvatten vid återvätning (Kråkered). Restaurering av betesmark i Viared inklusive anläggande av fördröjningsdammar för dagvatten. Restaurering av våtmarker i Viared, Lundaskog samt Transås. Upprustning av trädslagsförsök vid Pickesjön. Strategidag för Tekniska nämnden i Hofsnäs med tema skog, naturvård och arbetsmarknadsinsatser i kommunens skogar.</p>

Uppdrag	Status År 2023	Kommentar/Analys
<p>Tekniska nämnden ges i uppdrag att värna den biologiska mångfalden vid skötsel av grönytor och liknande.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Uppdraget har varit ett internt miljömål under flera år. Flera bruksgräsytor har omförts till ängsmark genom följande arbets sätt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vid nyprojektering av vägmiljöer, refuger och slänter. • Bortgrävning av bruksgräs samt anläggning av äng • Utarmning av ytan sker under en längre tid. Ängsgräs, ängsblommor och biener sås in löpande. <p>Platser där äng har anlagts 2023 är bland annat: Storsjön och Viskaslänten Klart sedan tidigare: Linnéparken, Tullamotet/ Göteborgsvägen - Kelvingatan Omvandling av gräsytor till äng sker även inom LONA-projektet "Pollinering Viskans park". Verksamheten verkar även för att öka andelen träd i stadsmiljön.</p>
<p>Borås Stad ska inte upplåta utrymme för sexistisk reklam, och när nya avtal med reklamföretag tecknas ska utrymme heller inte upplåtas för spelreklam.</p>	<p>◆ Delvis genomfört</p>	<p>Upphandling av reklamavtal har förberetts tillsammans med Koncerninköp. I upphandlingsunderlaget ställs krav om att inte upplåta reklamplatserna för sexistisk reklam eller spelreklam. Annonsering av upphandlingen har dock ännu inte genomförts och ett arbete kring förändrad hanteringen av reklamytorna pågår. Om en ny avtalsmodell för reklam utarbetas kommer krav om att inte upplåta reklamplatserna för sexistisk reklam eller spelreklam ingå.</p>
<p>Borås Stad ska utreda hur fordonstrafik kan flyttas bort från högskolans område, så att Akademiplatsen kan bli ett studentorg som förbättrar Borås studentliv.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>En trafikutredning som beskriver möjligheter och konsekvenser av att flytta bort fordonstrafik från Akademiplatsen har genomförts och redovisats för nämnden. Nämnden godkände redovisningen och skickade utredningen till Kommunstyrelsen.</p>
<p>Möjligheten att låta Viskans park fortsätta mot Sandared, Dalsjöfors, Viskafors och Fristad ska utredas.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Kommunfullmäktige gav Tekniska nämnden i uppdrag att under året utreda om möjligheterna för Viskans park som koncept kan sträcka sig vidare från Borås tätort till serviceorterna Sandared/Sjömarken, Dalsjöfors, Fristad och Viskafors. Vid Tekniska nämndens sammanträde i december beslutades att nämnden lägger ärendet, med tillhörande bilagor, till handlingarna och föreslår att fortsatt arbete med uppdraget ges till Enheten för strategisk samhällsplanering på Samhällsbyggnadsförvaltningen. Denna enhet ansvarar för framtagandet av strategier för den långsiktiga utvecklingen av Dalsjöfors, Fristads, Sandared och Viskafors. Stöd i processen kan ges från den förvaltningsövergripande arbetsgruppen för Viskans parks framdrift.</p>
<p>Den närmare utformningen av regler som gör det möjligt för restauranger att hålla uteserveringar öppna året runt ska utredas.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Redan idag finns det möjlighet enligt gällande regler för uteserveringar att hålla öppet året runt. Arbete för att underlätta ännu mer pågår tillsammans med Samhällsbyggnadsförvaltningen.</p>

3.3 Resurser

3.3.1 Uppföljning driftbudget

3.3.1.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Statsbidrag	4 062	4 487	4 379	4 161	-218
Avgifter och övriga intäkter	95 572	98 889	98 245	100 503	2 257
Summa intäkter	99 634	103 375	102 624	104 663	2 039
Personal	-45 007	-46 710	-61 455	-59 704	1 751
Lokaler	-14 859	-15 453	-16 724	-20 772	-4 049
Material och tjänster	-148 008	-152 517	-149 945	-143 992	5 954
Kapitalkostnader	-47 515	-48 221	-56 100	-56 102	-2
Summa kostnader	-255 390	-262 901	-284 224	-280 570	3 654
Buffert (endast i budget)	0	0	-1 600	0	1 600
Nettokostnader	-155 756	-159 525	-183 200	-175 907	7 293
Kommunbidrag	157 940	167 521	183 200	183 200	0
Resultat jämfört med kommunbidrag	2 185	7 995	0	7 293	7 293
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat	0	0	0	0	0
Godkända "öronmärkta" projekt	448	272	0	1 422	1 422
Resultat jämfört med tillgängliga medel	2 633	8 267	0	8 715	8 715
Akkumulerat resultat	31 820	40 087	40 088	48 803	

3.3.1.2 Resultatanalys

Nämndens totala budgetram avseende väghållning, skog, parker mm är 183,2 mnkr och nettokostnaden i bokslutet uppgår till 175,9 mnkr vilket innebär ett totalt överskott om 7,3 mnkr vilket är i paritet med utfallet föregående år. Resultatet innebär en budgetavvikelse på knappt 4 % och av årets överskott avser 1,6 mnkr budgeterad men ej nyttjad buffert. Gatuavdelningens resultat i förhållande till budget är ett överskott om 3,3 mnkr detta trots att kostnaden för vinterväghållning är drygt 6,1 mnkr högre än budgeterat. Överskottet beror dels på högre intäkter för parkering, felparkering och markupplåtelse och dels på överskott inom den sidoordnade verksamheten schaktreparationer. Park- och skogsavdelningens resultat om +1,5 mnkr avser främst en lägre nettokostnad inom NOA-enheten men även skogsdriften redovisar ett överskott.

Årsutfallet för **intäkter** inom denna ram överstiger budget med 2 mnkr och är ca 1,2 % högre än föregående år. Intäkterna inom skogsverksamheten understiger budget samtidigt som parkeringsavgifter, felparkeringsavgifter och markupplåtelse är högre än budgeterat.

Bruttokostnaderna är 3,7 mnkr lägre än årets budget men jämfört med bokslutet 2022 har kostnaderna ökat med 17,7 mnkr eller 6,7 %. Ca 7,9 mnkr av kostnadsökningen jämfört med föregående år avser kapitalkostnadsökning. Utöver dessa har verksamhetens kostnader ökat med 9,8 mnkr varav 9,3 mnkr avser den nya verksamheten den Kommunala Lantmäterimyndigheten. Bruttokostnadsökningen mellan åren påverkas också stort av den sidoordnade verksamheten schaktreparationer som under 2023 varit av en betydligt lägre omfattning än tidigare år. Jämfört med 2022 är utfallet 12,5 mnkr lägre 2023. Bortsett från dessa poster har kostnadsmassan ökat med 13 mnkr trots genomförda besparingar pga kraftiga prisökningar på varor och tjänster men även

personalkostnader.

Knappt 1,8 mnkr av nämndens överskott beror på lägre **personalkostnader** på grund av under året helt eller delvis vakanta tjänster inom Lantmäteriet, ekonomifunktionen och på projekteringsenheten inom gatuavdelningen. Personalkostnaderna är ca 13 mnkr högre än föregående år dels med anledning av att Lantmäteriet tillfördes nämnden och dels på grund av att PO-pålägget ökade markant mellan 2022 och 2023 från 39,90 % till 45,18 %.

Kostnadsposter inom ramen för **lokaler** överstiger budget med ca 4 mnkr och avser, utöver hyra för kontor och verksamhetslokaler, främst elavgifter för gatubelysningen. Dessa uppgår till totalt knappt 11,7 mnkr vilket överstiger budget med 3,4 mnkr något som aviserats i samband med uppföljningar under året. Jämfört med 2022 års bokslut är kostnaden 5,3 mnkr eller ca 35 % högre.

Årets köp av **material och tjänster** är 5,9 mnkr lägre än budget och ca 8,5 mnkr lägre än kostnaden föregående år. Budgetavvikelser återfinns inom främst skogsdriften, där kostnaderna är drygt 5 mnkr lägre än årets budget. Även inom sidoordnad verksamhet dvs schaktreparationer och trafikordningar är kostnaderna sammanlagt drygt 5 mnkr lägre än budget. Inom vinterväghållning är däremot entreprenadkostnaden 6,7 mnkr högre än budgeterat vilket t o m är något högre än tidigare prognoser under året. Inom parkverksamheten, och kontot för konsulter, är det bokfört obudgeterade poster avseende främst Viskans park om ca 1,2 mnkr varav 0,7 mnkr skyfallsplan och 0,5 mnkr gestaltungsstrategi. Båda dessa uppdrag har varit nödvändiga att genomföra under året för att komma vidare med projektets olika delar. Ur ett redovisningsperspektiv ses dessa utredningar inte som värdeskapande utan som allmänna omkostnader och får därför inte redovisas som en investering. Nämnden förutsätter att dessa kostnader med anledning av driftåtgärder inom projektet Viskans park kompenseras i bokslutet. Inom parkverksamheten har det även bokförts medel för utredning av ljudmiljön i Annelundsparken. Totalt var denna kostnad 40 tkr 2023.

3.3.1.3 Kostnader för "öronmärkta" projekt beslutade av Kommunfullmäktige

Projekt	Totalt godkänt belopp	Utfall tom 2022-12-31	Utfall 2023	Återstår
Konsultinsatser	1 500	823	1 326	-649
Bullerkartläggning	500	408	96	-4
Summa	2 000	1 231	1 422	-653

Av beslutade godkända medel för öronmärkta projekt återstår nu inga medel.

Inom utfallet för konsultinsatser redovisas 1,2 mnkr avseende utredningar inom projektet Viskans park såsom gestaltungsstrategi och skyfallsplan.

Inom projektet bullerkartläggning har 40 tkr för bullerutredning i Annelundsparken bokförts och resterande utfall avser fördelad kostnad för nytt åtgärdsprogram för buller där Tekniska nämnden står för 1/3-del av årets kostnad.

3.3.1.4 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Parkering					
Intäkt	20 575	23 327	21 000	24 364	3 364
Kostnad	-7 529	-7 555	-8 876	-8 949	-73
Nettokostnad	13 046	15 772	12 124	15 415	3 291
Beläggningsunderhåll					
Intäkt	12 464	165	0	186	186
Kostnad	-10 078	-1 842	-1 800	-1 766	34
Nettokostnad	2 386	-1 677	-1 800	-1 580	220
Trafikbelysning					
Intäkt	81	1 571	1 300	2 304	1 004
Kostnad	-20 036	-19 777	-19 603	-21 723	-2 120
Nettokostnad	-19 955	-18 206	-18 303	-19 419	-1 116
Vinterväghållning					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-30 818	-27 495	-28 100	-34 236	-6 136
Nettokostnad	-30 818	-27 495	-28 100	-34 236	-6 136
Övrig väghållning					
Intäkt	19 237	31 016	19 735	20 768	1 033
Kostnad	-56 164	-69 754	-63 311	-57 306	6 005
Nettokostnad	-36 927	-38 738	-43 576	-36 538	7 038
Arbetsmarknadsinsatser					
Intäkt	6 553	7 264	6 840	7 322	482
Kostnad	-21 489	-22 191	-23 440	-23 092	348
Nettokostnad	-14 936	-14 927	-16 600	-15 770	830
Skogsdrift					
Intäkt	22 033	22 918	28 769	24 116	-4 653
Kostnad	-15 151	-16 669	-22 900	-17 852	5 048
Nettokostnad	6 882	6 249	5 869	6 264	395
Mark- och fastighetsreserv					
Intäkt	242	272	180	324	144
Kostnad	-1 309	-4 217	-2 293	-2 393	-100
Nettokostnad	-1 067	-3 945	-2 113	-2 069	44
Naturvård					
Intäkt	4 665	5 498	4 850	4 861	11
Kostnad	-9 195	-10 678	-10 770	-10 735	35
Nettokostnad	-4 530	-5 180	-5 920	-5 874	46
Parker					
Intäkt	2 150	2 183	1 720	2 654	934
Kostnad	-21 840	-23 669	-24 736	-25 445	-709
Nettokostnad	-19 690	-21 486	-23 016	-22 791	225

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Nämnd, administration mm					
Intäkt	8 607	9 161	9 600	9 975	375
Kostnad	-11 235	-10 832	-12 600	-11 686	914
Nettokostnad	-2 628	-1 671	-3 000	-1 711	1 289
Kapitalkostnad					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-47 515	-48 221	-56 100	-56 102	-2
Nettokostnad	-47 515	-48 221	-56 100	-56 102	-2
Lantmäteriverksamhet					
Intäkt	0	0	8 630	7 789	-841
Kostnad	0	0	-9 695	-9 285	410
Nettokostnad	0	0	-1 065	-1 496	-431
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	-1 600	0	1 600
Nettokostnad	0	0	-1 600	0	1 600
Totalt					
Intäkt	96 607	103 375	102 624	104 663	2 039
Kostnad	-252 359	-262 900	-285 824	-280 570	5 254
Nettokostnad	-155 752	-159 525	-183 200	-175 907	7 293

GATUAVDELNINGEN

Parkering

Analys av verksamhet

Fullmäktige beslutade att från och med 2024-01-01 flytta över stora delar av parkeringsverksamheten till Parkeringsbolaget. Detta omfattar kundtjänst för alla parkeringsfrågor, boendeparkeringen, mm. Tekniska förvaltningen är fortsatt ansvarig för myndighetsutövningen inom parkeringsområdet.

Analys av ekonomi

Utfallet avseende intäkter inom parkeringsverksamheten är totalt 3,4 mnkr högre än årets budget men i paritet med föregående års utfall. Parkeringsavgifterna uppgår till 14 mnkr och är ca 1 mnkr högre än budget samtidigt som årets felparkeringsavgifter är 10,3 mnkr eller ca 2,3 mnkr högre än budgeterat. Boendeparkering uppgår till en ringa summa om 0,1 mnkr. Årets kostnader är knappt 0,1 mnkr lägre än budgeterat sammantaget ger detta ett totalt överskott om 3,3 mnkr inom parkeringsverksamheten. Resultatet är troligen en återhämtning efter pandemin. En återgång från distansarbete till mer närvaro på kontor i centrum samt mer rörlighet i samhället ökar bilresorna och därmed ökar parkeringen i staden. Fler parkerade bilar ger också fler parkeringsanmärkningar.

Beläggningsunderhåll

Analys av verksamhet

De omfattande schakterna för fibernedläggning som gjordes i gatunätet för några år sedan gav upphov till många nya skarvar i beläggningsunderhållet. Dessa försvagningar av slitlagret kommer så småningom ge upphov till ökad förekomst av sprickor och potthål, vilket i sin tur kommer att ge ökade driftkostnader för beläggningsunderhåll.

Analys av ekonomi

Driftbudgeten för beläggningsunderhåll avser främst potthållslagningar men även andra mindre åtgärder. Utfallet understiger årets budget med ca 0,2 mnkr.

Trafikbelysning

Analys av verksamhet

Under 2023 inkom 1 465 stycken felanmälningar, vilket är 215 fler än förra året. Verksamheten har styr om reparationerna så att enstaka slocknade lampor inte, som tidigare, ska åtgärdas inom sex veckor. Istället åtgärdar man slocknade lampor områdesvis vilket ger ett effektivare utnyttjande av personal och fordon, vilket i sin tur håller nere kostnaderna. Under året har 68 trafikskador på anläggningarna registrerats. Försäkringar täcker en del av kostnaderna men skadorna orsakar mycket arbete och kostnader för staden. Slyröjning och besiktning av belysningsanläggningar har utförts bland annat på Hässleholmen och Boda. Istället för årets seriebyte gjordes ett större armaturbyte inom projektet "Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning". Effektivare armaturer samt nya elcentraler med bättre mät- och styrfunktioner har under året medfört att energiförbrukningen minskat med 520 MWh jämfört med 2022.

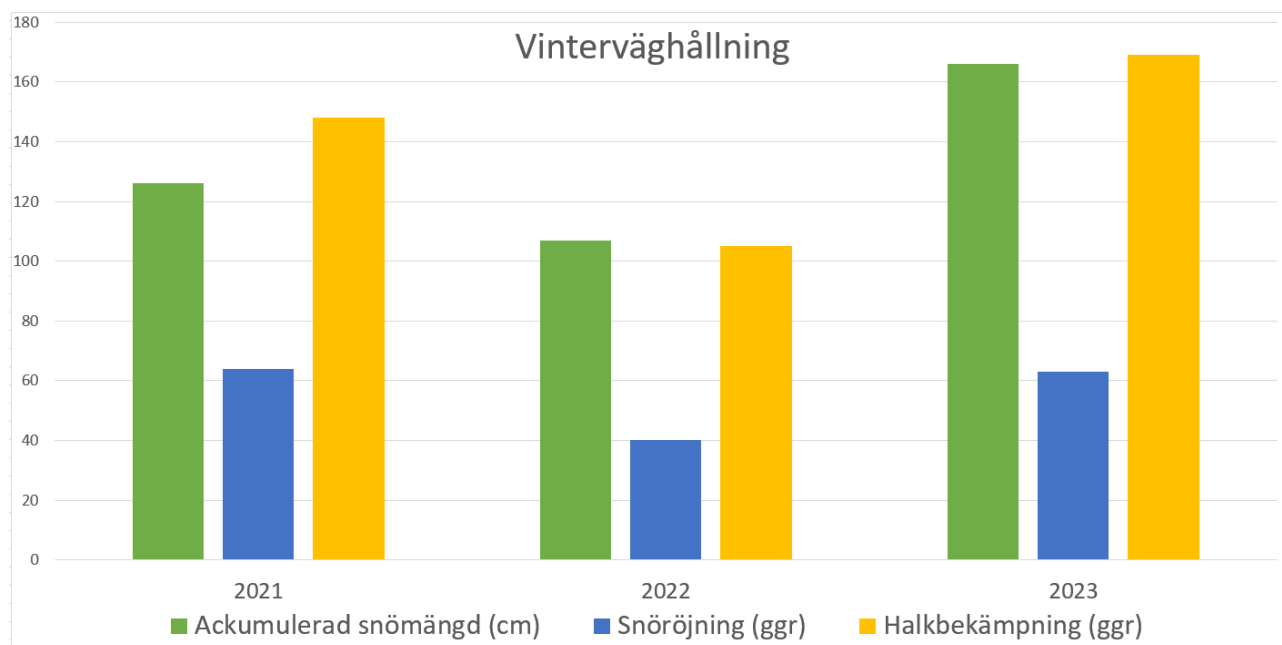
Analys av ekonomi

Det totala utfallet för trafikbelysning är -1,1 mnkr vilket är bättre än de prognoser som lagts under året. Kostnaden för el har ökat kraftigt i år och avviker med knappt 3,4 mnkr från budget och jämfört med 2022 är kostnaden ca 4,3 mnkr högre. Årets ersättning bl a för ledningsavtal har ökat med knappt 1 mnkr vilket minskar underskottet något. För att hålla nere årets underskott har verksamheten dessutom genomfört besparingsåtgärder, enligt analys ovan, om totalt ca 1,2 mnkr.

Vinterväghållning

Analys av verksamhet

Vinterperioderna under 2023 orsakade många insatser både avseende snöröjning och halkbekämpning. Vårvintern blev lång och förvaltningen blev tvungen att förlänga vinterberedskapen till mars månads utgång. Ett särskilt ymnigt snöfall i slutet på mars gav 20 cm nysnö på ett dygn vilket skapade behov av omfattande bortforsling av snö för att framkomligheten på vägarna skulle kunna säkerställas. Även november och december bjöd på upprepade perioder med mycket snö och halka. Total ackumulerad snömängd för året blev 166 cm.

Analys av ekonomi

Årets utfall för vinterväghållningen uppgår till 34,2 mnkr vilket är 6,1 mnkr högre än årets budget och 6,7 mnkr högre än utfallet föregående år. Budgetunderskottet har aviserats i samtliga uppföljningar under året men blev slutligen något högre än beräknat. Underskottet beror delvis på att det krävdes ovanligt många snöröjnings- och halkbekämpningsinsatser under jan-mars samt nov-dec och dessutom behov av en förlängd beredskapsperiod samt omfattande bortforsling av snö i slutet av mars månad. Förlängningen kostade 0,8 mnkr och bortforslingen av snö 1 mnkr. Underskottet förvärrades också av höga indexuppräknningar både avseende rörliga och fasta kostnader.

Vinterkostnader (tkr)	2019	2020	2021	2022	2023
Fasta kostnader	8 583	9 858	11 773	12 123	14 100
Snöröjning	5 031	2 136	7 200	4 085	6 511
Halkbekämpning	6 134	1 838	4 939	4 390	5 396
Bortforsling av snö	641	0	86	0	944
Sandupptagning	3 009	2 885	3 284	4 062	4 162
Gatuuppvärmning	2 469	2 717	3 363	2 661	3 112
Sandlådor	69	131	173	173	0
Totalt	25 936	19 565	30 818	27 495	34 225

Övrig väghållning (inklusive administration, projektering mm)

Analys av verksamhet

När ledningsägare schaktar i staden gator faktureras de för återställningskostnaderna, detta bokförs som sidoordnad verksamhet. Ersättningen ska dels täcka den direkta återställningen men också de framtida merkostnader som schaktlagningen kommer att medföra i form av sättningar, skarvar som försvagar beläggningen eller förkortad livslängd på beläggningen. De schaktåterställningar som utförts under 2023 har till stor del varit på vägar med lång avskrivningstid. Ersättningen som staden fakturerar för återställning av dessa vägar är högre för att täcka merkostnader under längre tid. Detta har genererat större intäkter än budgeterat.

Det har varit skett ovanligt många tillfälliga markupplåtelse under året vilket skapat intäkter till avdelningen.

Under hösten avvecklades helgstädningen av gatumarken i de mest centrala delarna av staden vilket innebar att städningen minskade från sju dagar per vecka till fem. Antalet trafikskador på räcken och vägmärken har varit ovanligt lågt under året vilket är positivt ur flera aspekter, inte minst kostnadsmissigt. Samtidigt har det varit förhållandevis få förändringar av de lokala trafikföreskrifterna, vilket inneburit färre uppdrag för att ändra skyltning och vägmarkeringar.

Hantering av elsparkcyklar fungerar allt bättre. Marknaden är dock turbulent med flera konkurrerande leverantörer och varierande lönsamhet. För staden har verksamheten haft ett positivt resultat även efter kostnaderna för övervakningssystem, utbyggnad av cykelställen, flytt av cyklar, med mera. Under 2023 har avdelningen tagit fram en ny koncessionsupphandling för elsparkcyklarna som förväntas genomföras under 2024.

En ny cykelplan har antagits för 2024-2025 och projektet vintercyklist har genomförts även vintern 2023/2024. Borås fick sin hittills bästa placering i Kommunvelometern, plats 7 av 54 deltagande kommuner. Föregående hamnade Borås på plats 12.

Linjemålningen på gator, vägar och GC-vägar har hållits till ett minimum under 2023. Delvis har detta varit ett sätt att hålla nere kostnaderna under året och delvis är det ett led i att byta material på GC-vägarnas linjemålning. Den färg som hittills använts ska slitas bort och därefter kommer linjerna utföras med så kallad termoplastisk massa vilket har längre hållbarhet än tidigare färg och över tid förväntas vara mer kostnadseffektivt.

För att hålla nere kostnaderna för juldekorationer sattes julgranar bara upp på Stora torget och på torget i Fristad.

Bortsett från fontänen på Stora torget och kanalen på Västerlånggatan har samtliga torgbrunnar och fontäner varit avstängda hela året för att minska kostnaderna.

Driftbidrag till enskilda vägar har utbetalats till de vägföreningar som ansökt. Det statliga bidraget till vägföreningar har räknats upp vilket höjt staden kostnader eftersom stadens bidrag baseras på storleken av det statliga. Utrymmet för att betala ut iståndsättningsbidrag har blivit mycket begränsat och beviljade ansökningar kommer att få vänta flera år på utbetalning.

Analys av ekonomi

Årets utfall avseende övrig väghållning uppgår till 36,5 mnkr vilket avviker med drygt +7 mnkr från året budget och är 2,2 mnkr lägre än föregående års utfall. Den sidoordnade verksamheten, schaktreparationerna, genererade en nettointäkt på 1,8 mnkr på grund av att de schakter som lagats under året till stor utsträckning avser ytor med lång avskrivningstid och som har ett högre påslag för att täcka merkostnader under lång tid. Nettokostnaden för trafikordningar är 1,5 mnkr lägre än budget med anledning av minskad linjemålning, färre trafikskador samt färre uppdrag om trafikmärken och vägmarkeringar. Årets besparingsåtgärder avseende torgbrunnar har genererat ett överskott om knappt 0,3 mnkr och färre insatser inom renhållning har totalt resulterat i ett budgetöverskott om 0,2 mnkr. Delar av avvikelserna avser ökade intäkter i förhållande till budget för markupplåtelse +0,8 mnkr, elsparkcyklar mm +0,8 mnkr, nyttokort 0,2 mnkr. Dessutom är personalkostnader och köp av tjänster inom gatuadministrationen drygt 0,8 mnkr lägre än budgeterat. Detta beror delvis på tjänster som varit vakanta under en del av året.

Avdelningen har genomfört långtgående besparingar för att klara att balansera budgeten trots de stora kostnadsökningarna som drabbat verksamheterna genom att leverantörerna indexerade priser ökat kraftigt. Samtidigt har intäkterna för flera olika verksamheter blivit högre än budgeterat. Sammantaget har de kraftiga besparingarna och de oväntade intäkterna lett till att avdelningen lämnar ett positivt resultat för 2023. Besparingarna har varit större än årets reella budgetavvikelse och utan dessa kraftfulla åtgärder hade inte budgeten varit i balans. Årets enkätsvar angående invånarnas upplevelse kring skötseln av de allmänna ytorna visar att kundnöjdheten faller. Troligtvis är det de kraftiga besparingarna som börjar påverka hur staden upplevs.

PARK- OCH SKOGAVDELNINGEN

Inom Park- och skogsavdelningen samlas verksamheter som skogs- och parkdrift, naturvård och arbetsmarknadsinsatser.

Samtliga verksamheter har levererat enligt uppdrag 2023. Inom Natur- och anläggningsenheten har antalet personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder varierat ganska mycket där antalet personer in till verksamheten har minskat under senare delen av året. Antalet personer som gått vidare till öppen arbetsmarknad eller varaktiga studier har glädjande ökat samtidigt som sjukfrånvaron för gruppen i arbetsmarknadsinsatser minskat. Personalomsättningen för avdelningen som helhet har varit låg trots periodvis hög arbetsbelastning till följd av en större investeringsvolym, tillkommande uppdrag och utökat driftansvar.

Trots ett utmanande år gör Park- och skogsavdelningens verksamheter ett resultat för 2023 som innebär en positiv avvikelse i förhållande till budget om knappt 1,5 mnkr vilket är bättre än prognosticerat. Park- och Naturvårdsenheterna går enligt budget för helåret med marginella avvikelser med avseende på driften. Skogs- och NOA-enheterna går något bättre än budgeterat till följd av högre intäkter i förhållande till utgifter för helåret.

Arbetsmarknadsinsatser - NOA Natur och Anläggning

NOA-enheten

Tekniska förvaltningen har i uppdrag av Borås stad, genom Arbetslivsförvaltningen, att bereda arbete för 65 personer i arbetsmarknadsåtgärder.

Nämndens uppdrag inför 2023 var att erbjuda anvisad plats för arbete till totalt 65 personer (40 trygghetsanställda samt 25 med kortare tidsbegränsad anställning eller praktik). Vid årets slut uppgick antalet till 57 personer varav 32 trygghetsanställda, 23 tidsbegränsade OSA och två övriga. Antalet anvisad personal når därmed inte uppsatt mål. Borås Stad samarbetar med Arbetsförmedlingen för att ta emot och bereda plats åt personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Några insatser har gjorts för att förbättra dialog och samverkan under året och NOA-verksamheten har bland annat tagit emot flera studiebesök. NOA-verksamheten har även arbetat aktivt med informationsutbyte med bl.a. Arbetslivsförvaltningen, Arbetsförmedlingen, Kriminalvården och Försäkringskassan. En bättre samverkan leder förhoppningsvis till fler antal anvisade till NOA-verksamheten under 2024. Under 2023 gick fem personer vidare till anställning på den öppna arbetsmarknaden vilket lett till över 100 % måluppfyllelse 2023 då årets mål uppgick till fyra personer.

Under året har röjningar och avverkningar utförts i tätortsnära områden. Trygghetsskapande åtgärder genom röjning och gallring har också förekommit. Underhåll, renovering och utveckling av miljön och byggnader i naturreservaten Gåshult, Rya åsar och Torpanäset har också inneburit mycket arbete.

De tre snickerilagen och smideslaget har utfört uppdrag åt bland annat Lokalförsörjningsförvaltningen och Fritids- och Folkhälsoförvaltningen. De har också utfört uppdrag åt Parkenheten såsom parkbänksrenovering, julprydnader och staket med mera. Ett antal lekhus, sandlådor, bänkbord och bänkar är också tillverkade för utplacering på lekplatser. Andra arbetsuppgifter som dessa lag har utfört är renoveringar och nybyggnationer i rekreationsområden samt naturreservat som gagnar boende och besökare i Borås. Trycket på dessa områden har fortsatt varit stort under året. Många uppskattar naturen vilket inneburit mycket arbete med städning, reparationer och underhåll.

Ett lag i Borås djurpark har arbetat med byggnationer, reparationer och underhåll av hagar, stallbyggnader, vägar och grönytor. Deras insats är av stor betydelse för att besökare i parken ska trivas och uppskatta besöket. Detta är ett stående uppdrag som återkommer år efter år.

En stor del av de dagsverken som utförs på enheten görs i naturreservaten. Naturvårdande avverkning och röjning har genomförts. I övriga reservat har exempelvis underhåll av spår och leder, skyltning, spångbyggnation, slåtter, restaurering av hagmarker samt avverkningar och byggnationer utförts. Övriga arbeten som utförts är anläggnings- och underhållsarbeten i kultur- och naturmark samt fornminnesvård.

Verksamheten Cityvärdar är en delfinansierad verksamhet mellan Borås Stad och Jernhusen AB som syftar till att hjälpa stadens besökare hitta rätt och att se till att stationen och innerstaden är snygg och trygg. Cityvärdarna är ett uppskattat inslag i staden och ett bra komplement till övrig service som staden erbjuder i centrum. Delar av den centrala staden har under 2023 städats av Cityvärdarna, under sommarmånaderna tillsammans med ett antal ferieungdomar.

Gröna Vägen Framåt

Psykisk ohälsa är i många fall ett stort hinder för människor att ta sig ut på eller tillbaka till arbetsmarknaden. Vård och omsorg i gröna miljöer gör människor friskare. Professionellt handledd trädgårdsterapi är kostnadseffektiv.

Tekniska nämnden har under året bedrivit grön rehabilitering och arbetsförberedande aktiviteter på uppdrag av Sjuhärads samordningsförbund. Verksamheten har bedrivits i Björbostugan och i den omgivande gröna miljön runt Ramshulan i naturreservatet Rya åsar. Verksamheten är till stor del finansierad av Samordningsförbundet Sjuhärad.

Verksamheten har innehållit naturvistelse, grön rehabilitering, kreativa inslag och arbetsträning i form av odling utan produktionskrav i kombination med JMC (Job Match Talent) i en lugn miljö i små grupper. Naturupplevelser, samtal individuellt och i grupp samt olika teman och friskvårdsaktiviteter har kompletterat deltagarnas rehabilitering.

Arbetsträningen har genomförts under ledning av tre konsulenter inom grön rehabilitering. Arbetsträningen har bestått av anläggning och skötsel av örtagård, kålgård och terapitrdgård. Till detta har också friskvård varit ett av inslagen.

Verksamheten har riktat sig till personer som varit sjukskrivna inom diagnosspannet stressrelaterad psykisk ohälsa, depression och/eller smärtproblematik. Målsättningen har varit att öka deltagarnas arbetsförmåga, stärka deras självförtroende och komma igång med fysisk aktivitet.

Under 2023 har 66 deltagare genomfört 20-veckorsprogrammet. Det har varit något färre än planerat antal (70) till följd av att Försäkringskassan inte remitterat tillräckligt antal personer under hösten. Deltagarnas framsteg mäts kontinuerligt med en så kallad progressionsmätning och resultatet, det vill säga deltagarnas upplevda förbättring, har varit väldigt bra under året.

Analys av ekonomi NOA samt Gröna Vägen Framåt

Överskottet om drygt 0,8 mnkr jämfört med budget förklaras bland annat av föräldraledighet samt deltidsarbete, vilket gett lägre personalkostnader. Dessutom har enheten lyckats över förväntan, att utföra de jobb som enheten åtagit sig samt lyckats minska sjukfrånvaron bland anvisad personal och därmed överstiger intäkterna budget. Verksamheten har medvetet inte investerat i nya fordon till enheten samt valt att inte förnya de personalvagnar som används i fält av naturvårdslagen som en del av besparingsåtgärderna för året. Kostnaderna har därmed hållits nere på dessa poster.

Utfallet för Gröna Vägen Framåt är i enlighet med budget. Kostnader för material, bränsle, lokalhyror m.m. till verksamheterna har varit svårtolkade med stora svängningar under 2023.

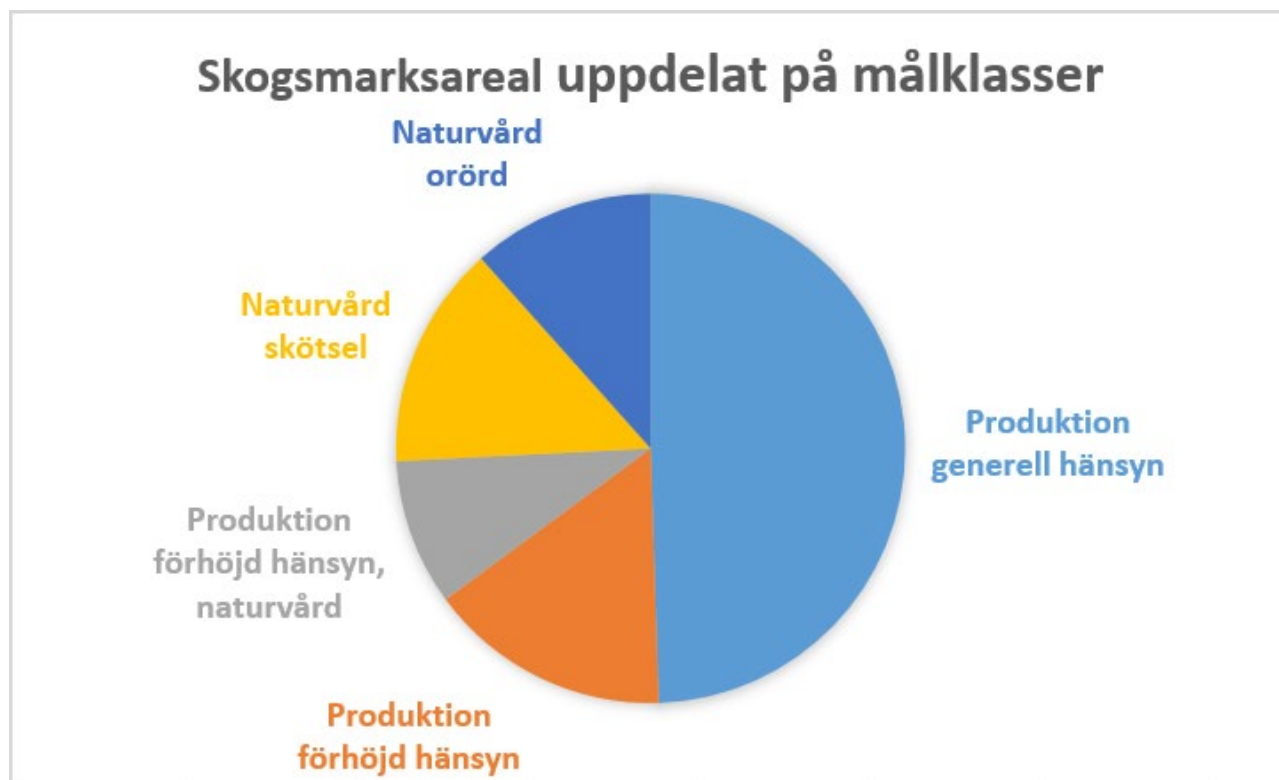
Skogsdrift

Analys av verksamhet

Borås Stad är en av Sveriges största kommunala skogsägare. Skogsenheten ansvarar för uppgiften att förvalta Borås Stads skogar miljöanpassat och med hög avkastning samtidigt som allmänheten erbjuds en bra miljö för friluftsliv. Skogsinnehavet förvaltas i egen regi, sköts enligt Grön skogsbruksplan och är certifierat enligt FSC (Forest Stewardship Council) och PEFC (Pan European Forest Certification Council). Borås Stads skogsbruk är tätortsnära vilket innebär särskilt hänsynstagande till skogen som resurs för fritid och rekreation. Riktlinjerna för skogsförvaltning baseras på ambitionerna i den nationella skogspolitiken, de globala hållbarhetsmålen (Agenda 2030) samt Borås Stads energi- och klimatstrategi. Skogen är en nationell tillgång som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls (Skogsvårdslagen).

Skogsdrift

Kommunens skogsbruk präglas av närheten till tätort och hänsynstagande till skogen som resurs för fritid och rekreation. Av det samlade skogsinnehavet på 10 766 ha utgörs cirka 5 040 ha av produktionskog, 4 765 ha av rekreations/friluftslivs- och naturvårdsskog (varav ca 1580 hektar inom allmän platsmark) och 961 ha är skyddat som naturreservat. Diagrammet nedan visar skogsmarkens uppdelning i målklasser vilka avgör skötsel och inriktning för all skogsmark som Borås Stad äger.

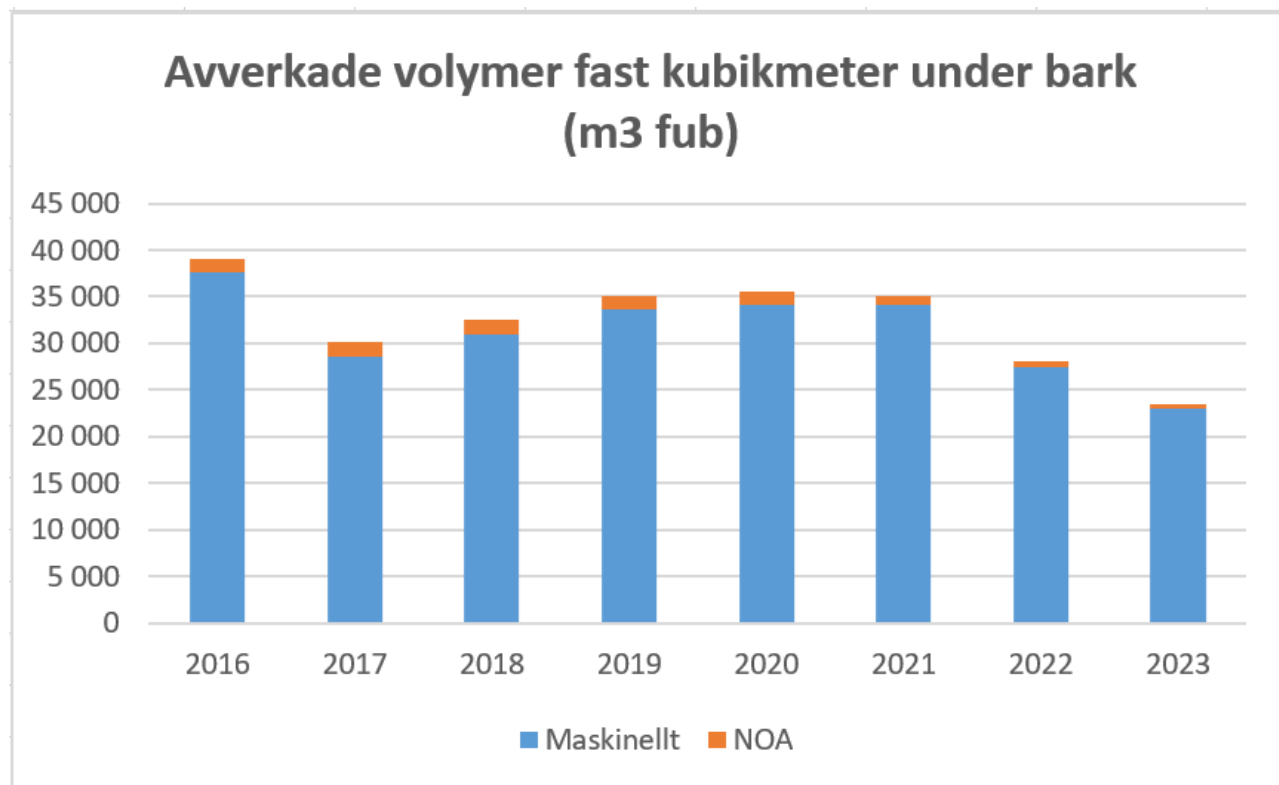
All skogsmark utarrenderas för jakt och kommuninvånarna har möjlighet att, som jaktgäster, få delta i småviltsjakt. I uppdraget ingår även viltvård.

Slutavverkningarna har under året fortsatt prioriterats mot skogsskyddande avverkningar av granbarkborreskadad skog till följd av den torra sommaren 2018 och dess följdverkningar 2019 till 2022. Den blöta sensommaren gjorde att skadorna från granbarkborre minskade betydligt under året. Totalt sett minskade skadorna under 2023 jämfört med åren 2019-2022 men fortsatt uppsikt är nödvändig. Timmer och massavedförsäljningen har upphandlats med nya kontrakt, som ger ökade intäkter framåt. Priserna på material för energiändamål som bränsleflis och energived har haft en prispress uppåt under året på grund av de händelser som skett globalt på energisidan. Arbetet med certifieringar FSC, PEFC och avsättningar till naturvård som staden gjort ger nu premier som motsvarar ca 10 procent av virkespriset årligen. Under året har en externrevision genomförts med gott resultat avseende på de skogliga certifieringarna. Inga avvikelser noterades.

Avverkningsrester, främst grenar och toppar (GROT), omvandlas till bränsleflis som levereras till Borås Energi och Miljö AB där den blir en viktig del av i den lokalproducerade fjärrvärmens.

Flerträdshantering på skördarna möjliggör en lönsammare skörd, och är nu en etablerad metod i maskinell gallring. Metoden ger ett ytterligare biobränslesortiment (energived) vilket förbättrar lönsamheten vid gallring av klen skog. Som ett led i verksamhetens miljöarbete tas aska emot från Borås Energi och Miljö AB efter att biobränslet förbränts för att återföras till skogsmarken. Under 2023 har aska återförts på ca 100 hektar skogsmark (290 ton).

Skogsvårdsåtgärderna såsom plantering och röjning har haft en prispress uppåt under året.

Analys av ekonomi

Volymerna avverkad skog minskar på grund av mera gallring jämfört med budget vilket påverkar både intäkter och kostnader. Exploateringsavverkningar har under året varit få till följd av att inga nya industri- eller verksamhetsområden eller övriga större arealkrävande infrastrukturprojekt har kommit till beslut.

Resultatet för skogsdriften överstiger budget med +0,4 mnkr. Med stigande försäljningspriser på alla sortiment under året har nettoavkastningen kunnat bibehållas samtidigt som avverkningen inriktats på skogsvårdande uppgifter såsom gallring och naturvårdande skötsel. Skogsskadorna har minskat under året (insekts- och vindskador) vilket gjort att slutavverkningsvolymerna som fallit ut varit lägre än budgeterat. En lägre avverkad volym än budgeterat (23 500 m³fub) har balanserats upp av lägre volym inköpta tjänster och ett högre försäljningspris av skogsråvaran. NOA:s andel av den avverkade volymen är fortsatt låg.

Mark- och fastighetsreserv

Analys av verksamhet

Verksamheten har utförts enligt plan, inga extraordinära insatser i år, men markförvaltning tar större resurser och kostar mer än planerat. Insatser för trygghetsskapande åtgärder såsom röjning och nedtagning av farliga träd har genomförts i stor utsträckning.

Analys av ekonomi

Verksamheten följer budgeten totalt. Insatserna för markförvaltning gata, park och skog uppgår dock till ca 0,7 mnkr och överstiger budget med 0,4 mnkr. Detta underskott möts av att kostnaden för vägar är ca 0,4 mnkr lägre än budgeterat pga att verksamheten under året inte har krävt någon nybyggnad av väg. Kostnaden för trygghetsskapande åtgärder följer i princip budget och uppgår till ca 0,7 mnkr.

Naturvård

Analys av verksamhet

Naturvård

Tekniska nämnden ansvarar för naturvårdande åtgärder, vilka i huvudsak innebär kalkning av sjöar och våtmarker, fiskevårdsåtgärder, åtgärder för rekreation och naturvård samt skötsel av naturreservat. Uppdraget är att bevara och öka de naturvärden som finns på de marker som Tekniska nämnden förvaltar samt att öka tillgängligheten och tillgodose allmänhetens rekreativsmöjligheter. Mycket av arbetet utförs av NOA-enhetens personal.

2022 fick nämnden i uppdrag att bekämpa invasiva arter. Uppdraget var ettårigt men förlängdes med ett år och slutrapportering har gjorts under 2023.

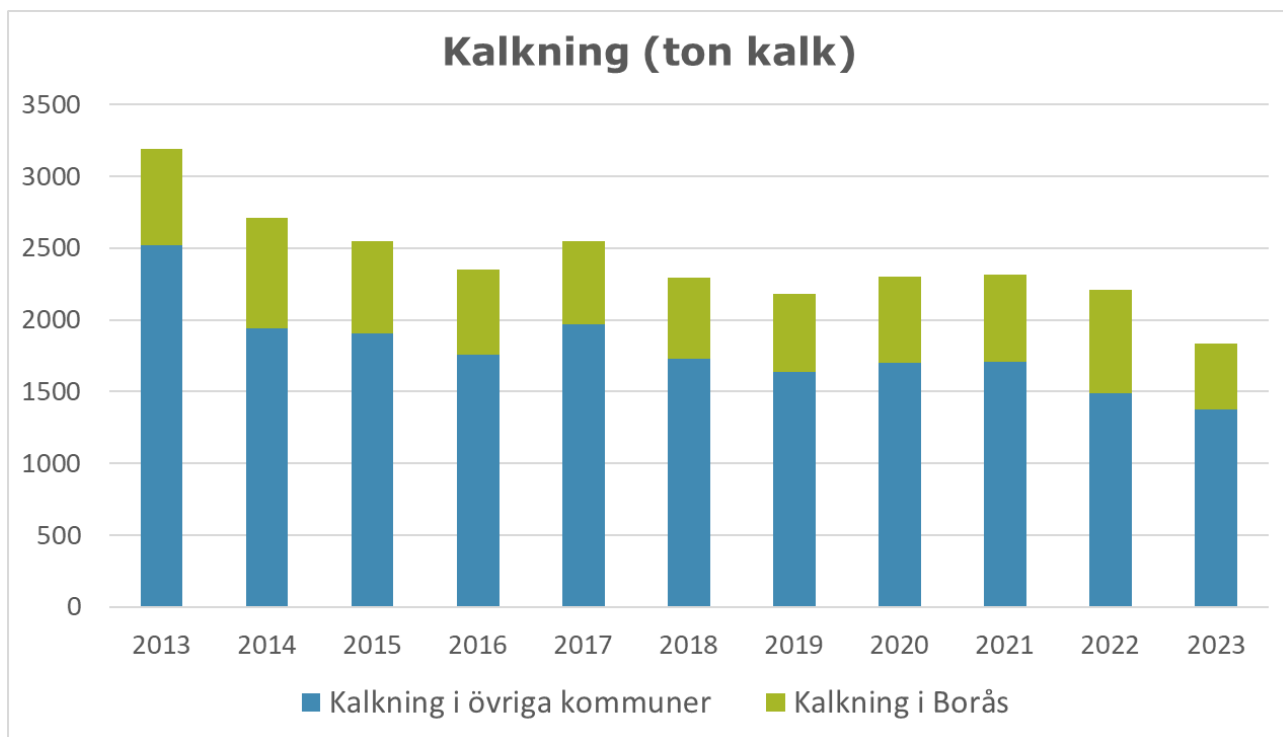
Kalkning

Trots att försurningen i Sverige minskat de senaste decennierna kommer arbetet med kalkning att behöva fortsätta många år till då Borås ligger i en region med hög nederbörd och har kalkfattiga marker.

Tekniska nämnden administrerar kalkningen av cirka 2 200 ton kalk varje år och är därmed en relativt stor aktör. I Västra Götalands län kalkas det årligen cirka 14 000 ton kalk och i Sverige 100 000 ton. Borås Stad är huvudman för kalkningen i Borås och även i en del vatten i närliggande kommuner. Vilka vatten som en kommun har ansvar för beror bland annat på de större sjösystemens avrinningsområden. Borås har till exempel ansvar för Lygnerns och Sävens avrinningsområden.

Länsstyrelsen i Västra Götaland fastställer kalkplaner och beslutar om statsbidrag. Statsbidrag finns i två nivåer där 85 % betalas ut för kalkning av "vanliga" vatten och 100 % till vatten med riksintresse. Mellanskillnaden är den kommunala andelen. Borås Stad ansvarar för upphandling av kalkningsentreprenad, kontroll och att verksamheten fungerar.

2023 blev medelstilledningen för kalkning i Sverige inte tillräcklig för att kunna följa de kalkningsplaner som finns. Situationen kunde inte lösas med justeringar utan Länsstyrelsen i Västra Götaland valde istället att helt utesluta vissa delavrinningsområden där bevarandevärdena ansågs låga. Det finns ett avtal från 1991 mellan kommun och Länsstyrelse och Länsstyrelsen har informerats om att kommunen anser att Länsstyrelsen inte uppfyller villkoren. Mycket arbete har lagts på att skapa opinion för att säkerställa fortsatt kalkning.

2023 spreds 1 835 ton vilket motsvarade 80 % av den ursprungligt planerade mängden.

Fiske

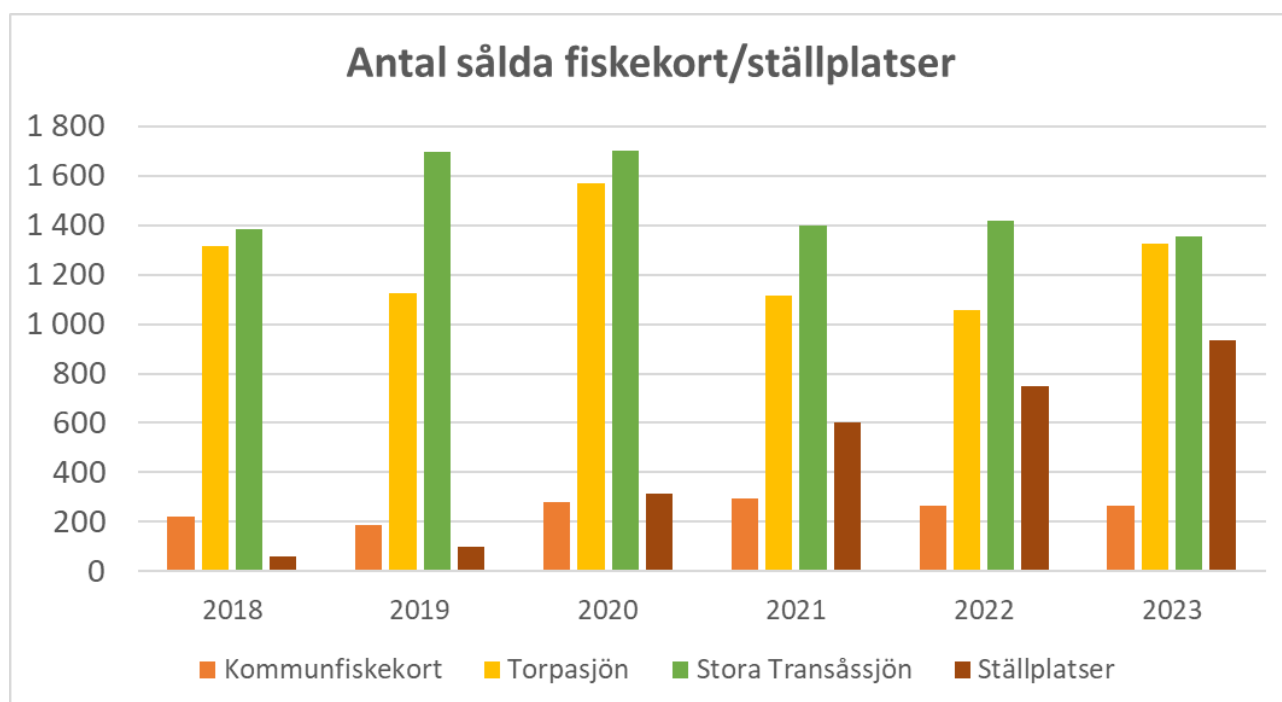
Tekniska nämnden arbetar för att det ska finnas ett attraktivt och prisvärt fiske i Borås. Detta ska ske med hänsyn till naturliga förutsättningar men fokus på tillgänglighet är också viktigt. Flera ton regnbåge sätts ut i stadens regnbågsvatten för sportfiskets skull.

Tekniska nämnden representerar Borås Stad i de fiskevårdsområden där kommunen har fiskerätt. I flera fiskevårdsområden där kommunen har stor andel finns avtal med övriga fiskerättsägare för att kunna förvalta fisket i egen regi eller med hjälp av några av kommunens sportfiskeklubbar. I de centrala sjöarna Södra Kypesjön, Hultasjön, Stora- och Lilla Hässleholmssjön, Kolbränningen och inom en sträcka av Viskan upplåts fiske med handredskap fritt till allmänheten.

2023 har varit ett normalår och fiskekortsförsäljningen är något lägre än under pandemin.

Ställplatser för husbilar vid våra naturområden fyller flera viktiga funktioner. Det tillgängliggör våra områden och verkar trygghetsskapande. Istället för förbud där verksamheten inte vill ha övernattningar erbjuds besökare alternativ. Ställplatserna bidrar dessutom ekonomisk till våra driftkostnader.

Satsningen på ställplatser för husbil i våra naturreservat ger resultat. På Hofsnäs fem platser med el var beläggningen 831 gästnätter vilket är nytt rekord. Åtta nya platser utan el är klara inför 2024. På Rya åsar finns tre platser med el och där var beläggningen 101 gästnätter. Fyra ställplatser för husbil är klara inför 2024 i Storsjöns naturreservat.

Naturvård och naturreservat

Som en del av miljöarbetet hålls åkrar och ängar öppna med betesdjur och slåtter. Betesdjur finns i Algutstorp, Byttorp, Dalsjöfors, Gåshult, Viared, Pickesjön, Rya åsar och Älmås. Två nya hagar gjordes klara i Hestra.

Naturreservatet Gåshult ingår från och med 2023 i verksamheten. Informationstavlor och broschyr gjordes i vår regi eftersom det inte blev klart i det LONA-projekt som Miljöförvaltningen höll i.

Natur- och rekreationsleder

Tekniska nämnden förvaltar 114 km markerade natur- och rekreationsleder. Sjuhäradsleden (48 km i Borås) och Storsjöleden är två exempel på leder som ingår i Naturvårdsenhetens förvaltningsansvar. På Hofsnäs invigdes en ny vandringsled. Hela Sjuhäradsleden har fått ny ledmarkering och rustats upp. Friluftskartan som visar friluftsmöjligheter i Borås har uppdaterats och via en ny karttjänst på Borås Stads hemsida nått många användare och besökare under året.

LONA-projektet Kanot i Bosjön är färdigprojekterat. Tillståndprocesserna gällande vattenverksamhet, strandskyddsdispens, bygglov och ingrepp i fornlämning drog ut på tiden men är nu klara. En tillgänglighetsanpassad toalett vid Bosjön har installerats och arbetet med grillplatser har påbörjats.

Invasiva arter

Under 2023 har Tekniska nämnden beställt och samordnat bekämpningsinsatser mot invasiva arter på flera platser i kommunen. Fokus har varit arter, på kommunal mark, som är lagstadgade att bekämpa och invasiva växter i naturreservat. Att genomföra bekämpningsinsatser mot invasiva arter kräver mycket personella resurser i fält och särskild kompetens. Det är även utmanande att fönstret för bekämpning är begränsat till en tidsperiod på fyra-fem månader under växtsäsongen. Ferieungdomar hjälper till med manuell bekämpning under sommaren.

Under 2023 har verksamheten bekämpat:

- jätteloka på samtliga lokaler med kommunal mark, (grävt bort, slagit, tagit blomställningarna), cirka 20 platser
- gul skunkkalla vid Sandaredsån, Kulgrav och Frufällan; grävt bort och behandlat med hetvatten
- jättebalsamin vid Kolbränningen och Kvarndammen-Viaredssjön
- lupiner i Vänga, Älmås och Osdal/Bråt
- parkslide vid Björbobacken på Rya åsar

Kommunfullmäktige har under året beslutat att uppdraget att bekämpa invasiva arter nu blir permanent.

Analys av ekonomi

Årets totala nettobudget för naturvård uppgick till 5,9 mnkr och utfallet totalt följer i princip budget. Något mindre medel har lagts på naturreservat samtidigt som mer medel lagts på leder och invasiva arter. Inga särskilda händelser har påverkat bokslutet i någon större grad.

I arbetet med Vattensäker kommun har det funnits ett behov av att komplettera fiskesjöarna med livräddningsutrustning vilket köpts in till centrumsjöarna för 0,1 mnkr.

Tekniska nämndens tilldelade medel om 1 mnkr för bekämpning av invasiva arter är inte tillräckliga för att bekämpa alla platser med de invasiva växtarter som Borås stad som markägare ska bekämpa enligt gällande lagstiftning. Årets utfall uppgår till knappt 1,3 mnkr.

Park

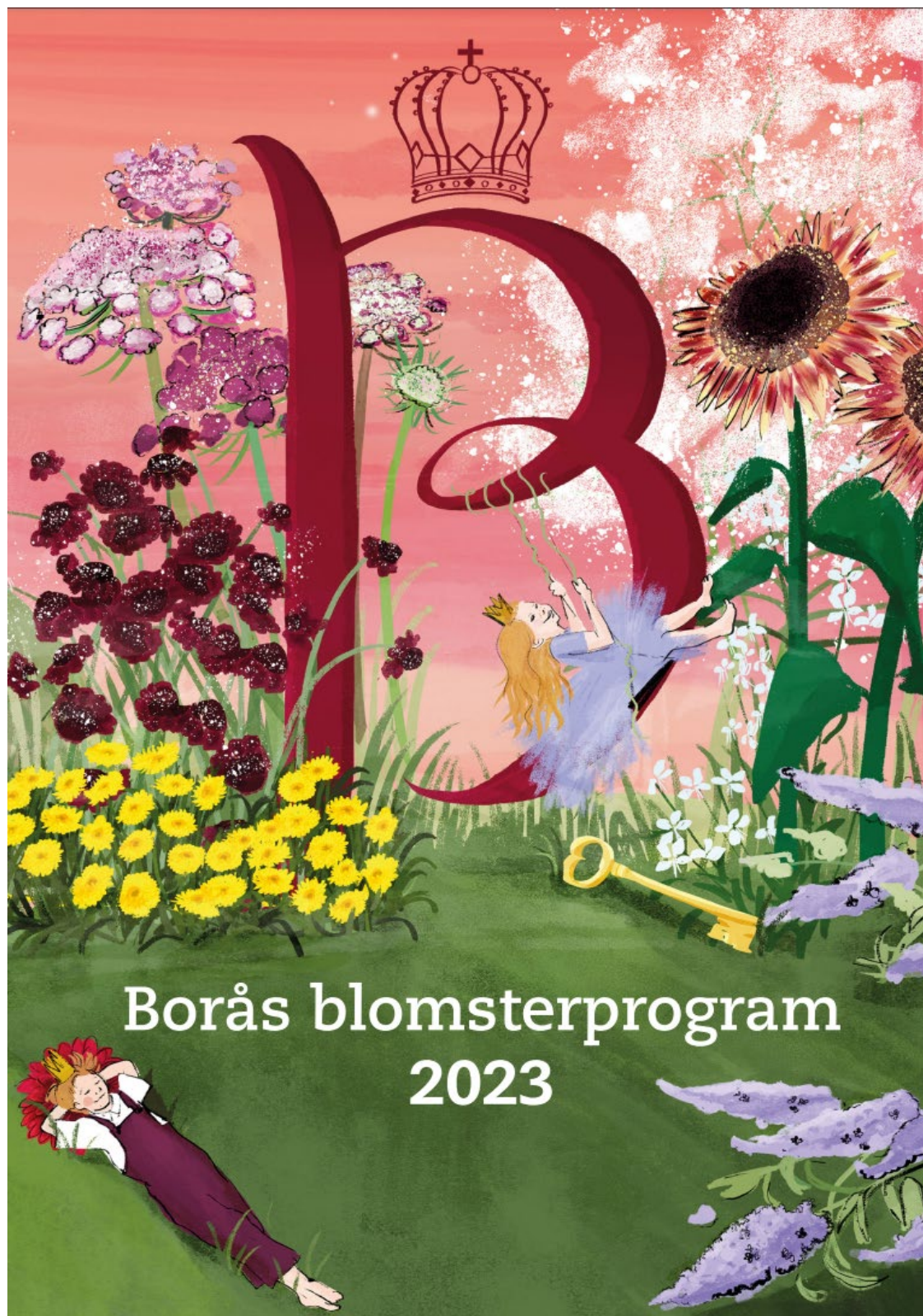
Parkenhet förvaltar åt Tekniska nämnden 1 104 hektar park- och naturmark där återfinns bland annat 160 lekplatser, 15 kulturparker, en fågelkoloni och en djurbegravningsplats.

Under året har en nybyggd större lekplats invigts i Brämhult tillsammans med barn från två förskoleklasser. Inventeringen av stadsträd, med hjälp av metoden iTree, har gjorts med ett gott resultat och stadens samlade trädkronstäckning uppmättes till 25,1 % vilket är en ökning med 1,0 % sedan 2018. Det beror med hög sannolikhet på att staden har vuxit till ytan och kommer på så vis närmare naturområden med stadsnära skog.

Borås Blomsterprogram - Växternas kronprins

I årets blomsterprogram uppmärksammades att Sverige firade 500 år som monarki och att Kung Carl XVI Gustav suttit på tronen i 50 år. Genom att berätta en saga om en fiktiv kronprins vid namn *Calle* som, med visst motstånd, accepterar sin lott i livet även om växternas rike var hans verkliga kungadöme.

I programmet ingick kompositionerna "Kronan", "Prinsar och prinsessor", "Slott" och "Bal" genom Calles ögon och låt dig inspireras av det drömska som de för med sig.

Analys av ekonomi

Kostnaden för upphandlade driftobjekt har under 2023 dragits ned med ca 12 % för att möta ett stigande index som för gällande avtal är 16,3 % mellan mars 2021 och mars 2023. Besparingarna har under året fokuserats till områden med så kallad "teknisk skötsel" där risken att bygga upp en större skötselskuld är att betrakta som minimal. Exempel på objekt som strukits är samtliga fem fontäner, isbanan i Stadsparken, skötsel och tillsyn av staket och trappräcken, skötsel och tillsyn av naturmark samt upp och nedmontering av julbelysning.

Inom projektet Viskans park har medel inte erhållits i budget för utredningar i tidiga skeden och då främst för att genomföra en skyfallskartering samt en övergripande gestaltningsstrategi för hela parkens sträckning. Det medförde att verksamheten under året, aviserade en avvikelse om -1,2 mnkr men som i årsbokslutet har lyckats hållas inom budget. Framgångsfaktorn ligger i att den prognostiserade avvikelsen upptäcktes tidigt på året. Att organisationen då var i ett läge att genomföra större besparingar i skötselavtalen samt att delar av personalstyrkan varit frånvarande genom planerad föräldraledighet.

Nämnd, administration mm

Analys av verksamhet

Efter valet ersattes större delen av Tekniska nämndens ledamöter och ersättare. Av nämndens 18 politiker är bara tre kvar från förra mandatperioden, och hela presidiet är utbytt. Detta innebär att behovet av intern utbildning för att lära känna verksamheterna var stort. Under våren har därför ett program med studiebesök ute i verksamheterna genomförts med ett bra deltagande. Flera presentationer har också gjorts av tjänstepersoner på nämndsmöte med syftet kompetensutveckling. Under året genomfördes 10 ordinarie sammanträden. Nämndens årliga strategidagar innefattade bland annat studiebesök på Torpanäsets naturreservat samt arbete med budgeten.

Förvaltningschefens ansvar är att leda och utveckla förvaltningens verksamhet och arbeta strategiskt, samt att skapa förutsättningar för att förvaltningens samlade resurser används effektivt och rättssäkert. Förvaltningschefen leder förvaltningens ledningsgrupp och samverkansgrupp och ansvarar för ekonomi, verksamhet, personal och arbetsmiljö på förvaltningen. I uppdraget ligger också att se till att politiska beslut och uppdrag verkställs och följs upp samt att samverka med andra förvaltningar och andra aktörer inom verksamhetsområdet.

Under året har förvaltningen vid tre tillfällen samlat alla cheferna för att arbeta gemensamt med bland annat mål, fokusområden och att lära känna varandras respektive verksamheter. Under våren genomfördes en förvaltningsdag med hela förvaltningens personal med tema friskvård. En extern föreläsare deltog, Elaine Ekswärd, och dagen blev mycket uppskattad.

Stödfunktionerna har till uppgift att stödja och utveckla Tekniska nämndens olika processer. Detta omfattar nämndadministration, IT, ekonomi, upphandling, GIS, personalfrågor, verksamhetsutveckling, arkiv samt kommunikation såväl internt som externt. Fokus ligger på ständiga förbättringar och innovationer som är gynnsamma ur såväl ett kund- som ett resursperspektiv. Under året har stödfunktionerna arbetat strategiskt med förvaltningsgemensamma frågor så som digitaliseringsplan, utveckling av nämndens budgetdokument, implementering av nytt kartsystem och avveckling av de gamla kartsystemen. Under året har en ny handlingsplan för miljö utarbetats, som en följd av Kommunfullmäktiges nyligen antagna miljöprogram. Miljödiplomering har dessutom genomförts enligt plan med en extern revisor. Stödfunktionerna har, i enlighet med nämndens redovisningsplikt till Kommunstyrelsen, ansvarat för ekonomisk uppföljning, verksamhetsuppföljning, personalekonomisk redovisning, intern kontroll, årligt uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbete samt redovisning av synpunktshanteringssystemet.

Kommunikationsplaner har arbetats fram och följts upp med en rad aktiviteter som till exempel framtagning av det nya Blomsterprogrammet och olika event så som cykelservice och invigningen av Tångenleden. Det har också gjorts flera kommunikationsinsatser vad gäller Viskans park-projektet, bland annat har det anordnats medborgardialoger och representanter för projektet har närvarat under allmänna event så som Norrbydagen och Götadagen. Flera större projekt inom Viskans park har också krävt en del kommunikationsinsatser, exempelvis Mittpunkten och saneringen av Kronängsparken. Utvecklingen av kommunikationen i samhällsbyggnadsprocessen har fortsatt och en del i det arbetet har varit att lansera webbsidan Borås bygger där det går att följa statusen för olika byggprojekt i staden samt ta del av information som uppdateras löpande, detta för att tydliggöra var, när och varför det byggs i Borås. Utöver det har webbsidor setts över, både internt och externt, för att informationen ska vara relevant, tydlig och lättförståeligt för boråsaren.

Samarbetet inom förvaltningen men även mellan berörda förvaltningar har utvecklats på ett positivt sätt. Genom ökat samarbete, gott bemötande, god tillgänglighet och hög servicenivå skapas en verksamhet som gynnar boråsaren.

Analys av ekonomi

Utfallet för stödfunktioner och nämnd avviker med knappt +1,3 mnkr varav administrationen står för största delen och avvikelserna avser främst lönekostnader på grund av en vakant tjänst men även något lägre hyror än budgeterat. Dessutom gjordes en återbetalning om knappt 0,3 mnkr från Koncerninköp, sent i bokslutet, vilket också påverkade utfallet positivt.

Kapitalkostnader

Nämndens erhållna budget för kapitalkostnader justerades under året och uppgår till 56,1 mnkr varav 45 mnkr avser gatuverksamheten och 11,1 mnkr avser parkverksamheten. Årets utfall följer budget.

Lantmäteriafdelningen

Analys av verksamheten

Huvuduppgiften för avdelningen är att fungera som kommunal lantmäterimyndighet för Borås Stad. Detta innebär handläggning av lantmäteriförrättningar och ajourhållning av fastighetsregistret med digital registerkarta. Lantmäteriafdelningen för dessutom plan-, byggnads- och adressregister med tillhörande kartredovisning. Avdelningen deltar även i plan- och bygglovsprocessen, utför vissa fastighetsrättsliga uppdrag samt bereder ärenden till namnberedningen.

Antalet inkomna förrättningar har under året minskat jämfört med tidigare år. Detta är en effekt av byggbranschens förändringar i konjunkturen.

Under 2023 omorganiserades Lantmäterimyndigheten från Samhällsbyggnadsförvaltningen till Tekniska förvaltningen (1/1 2023). Fysisk flytt genomfördes under februari månad och en ny lantmäterichef anställdes. Samma chef valde att säga upp sig under årets sista kvartal men jobbade kvar året ut. I samband med nyrekrytering av chef till Lantmäterimyndigheten valde förvaltningen att omorganisera myndigheten till en enhet under Gatuavdelningen.

Avdelningens intäkter kommer främst från förrättningsverksamheten, avtalsintäkter från Lantmäteriet enligt samverkansavtal avseende fastighetsinformation och kvalitetsförbättring samt viss uppdragsverksamhet. Avdelningens kostnader avser främst personalkostnader för avdelningens service till allmänhet, övriga avdelningar och andra förvaltningar, samt för handläggningen av namn- och adressfrågor med mera.

Analys av resultatet

Utfallet inom Lantmäteriet avviker med drygt -0,4 mnkr från årets budget. Intäkterna är 0,8 mnkr lägre än budget vilket är ytterligare något sämre än tidigare lagd prognos. Detta då ärendeinströmningen har minskat under året med anledning av lågkonjunkturen inom byggsektorn. Minskade intäkter möts till viss del upp av att verksamhetens personalkostnader är lägre med anledning av en pensionsavgång och en föräldraledighet, tjänster som nu vakanshålls med tanke på det minskade behovet av lantmäteritjänster.

För att utveckla medarbetarna och möta den minskade inströmningen av ärenden har avdelningen arbetat aktivt med kunskapsöverföring inom avdelningen. Detta har lett till att fler förrättningslantmätare på avdelningen nu kan handlägga svårare typer av förrättningar. De svårare förrättningarna tar dock längre tid i anspråk vilket syns på resultatet för kötiden.

Buffert

Bufferten, inom ramen för väghållning, skog, parker mm, som uppgick till 1,6 mkr och har under året varit planerad att nyttjas för, i alla fall delvis, finansiera de underskott som har varit prognostiserade främst inom gatuavdelningen men även inom parkverksamheten.

3.3.2 Riktade stats- och EU-bidrag

			Tkr
Bidragsgivare	Ändamål	Totalt beviljat bidrag	Redovisat bidrag under 2023
Länsstyrelsen Västra Götaland	Bidrag till kommunal fornvård	50	50
Länsstyrelsen Västra Götaland	Miljöersättning gårdsstöd	119	119
Länsstyrelsen Västra Götaland	LONA-bidrag - Utökning av naturreservat Rya Åsar	250	63
Länsstyrelsen Västra Götaland	LONA-bidrag - Kanotled Bosjön	375	85
Länsstyrelsen Västra Götaland	Kalkning 2023	3 432	3 432
Länsstyrelsen Västra Götaland	Miljöersättning för betesmarker och slätterängar	223	190
Trafikverket	Statsbidrag enskilda vägar	351	351
Summa		4 800	4 290

LONA-bidrag Bosjön, totalt beviljat bidrag uppgår till 500 tkr. Utbetalt bidrag är 75 % varav 85 tkr är förbrukade 2023. Resterande 25 % utbetalas när projektet är färdigt.

Kalkningsverksamheten genomförs på uppdrag av Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Den finansieras med 85 – 100 % statsbidrag. Borås Stad är en av huvudmännen i kommunen. Ansvarsområdena följer vattensystemens avgränsningar och verksamheten ligger till 75 % utanför kommunens gränser.

Lonabidrag Rya Åsar under året avser slututbetalning 25 %. Miljöersättning för betesmarker och slätterängar, 85 % av beviljat bidrag är utbetalat.

3.3.3 Uppföljning investeringsbudget

3.3.3.1 Sammanställning Investeringsvolym

	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023
Investeringar årliga anslag	59 500	59 315	185
Investeringar som löper över flera år	157 237	61 837	95 400
Summa	216 737	121 152	95 585

Tekniska nämndens totala investeringsanslag inklusive omdisponeringar från 2022 uppgår till 216,7 mnkr varav 151,9 mnkr inom väghållning och 64,8 mnkr inom parkverksamheten. Av årets budget avser 59,5 mnkr årliga anslag och 157,2 mnkr investeringar som löper över flera år.

Årets utfall uppgår till totalt 121,2 mnkr eller 56 % av årets budget och avser framförallt utbyggnad av gång- och cykelvägar, beläggningsunderhåll, gatubelysningsinvesteringar, lekplatsinvesteringar samt etapp Mittpunkten i Stadsparken inom Viskans park-projektet.

Budgetavvikelsen om totalt 95,6 mnkr avser främst projekt som löper över flera år och där återstående ram föreslås att ombudgeteras till kommande budgetår. Exempelvis gäller detta Ny Nybro, Kronängsparken och gång- och cykelvägsanslaget men även ett antal andra projekt inom framförallt väghållning. Exempelvis har ombyggnationen av Varbergsbron inom ramen för diverse mindre gatu- och broarbeten försenats med anledning av att förberedande arbeten såsom projektering, upphandling samt avtal med Trafikverket dragit ut på tiden.

3.3.3.2 Investeringar, årliga anslag

Investeringsprojekt

Tkr	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023
VÄGHÅLLNING			
Beläggningsunderhåll	14 500	15 346	-846
Program för tillgänglighet	1 000	1 000	0
Reinvestering gatubelysning	5 000	4 234	766
Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning	12 000	11 789	211
Borås Flygplats	500	488	12
Utbyggnad kabelskåp (gatubelysning)	2 000	2 628	-628
PARKVERKSAMHET, NATURVÅRD			
Grönområdesplanen	1 000	1 142	-142
Lekplatser/mötesplatser	10 000	10 099	-99
Div mindre parkinvesteringar	5 000	4 962	38
Gåshult byggnader	500	520	-20
Handlingsplan för trygga fysiska miljöer	3 000	3 148	-148
Klimatanpassningsinvesteringar	5 000	3 959	1 041
Summa	59 500	59 315	185

Analys

Väghållning

Utfallet för årets **Beläggningsunderhåll** uppgår till 15,3 mnkr vilket innebär en avvikelse om -0,8 mnkr. Årets utgift för beläggning av huvudgator blev 7,1 mnkr, lokalgator 3,5 mnkr, vägföreningsvägar 4,4 mnkr och GC-vägar 0,4 mnkr. Beläggningsplanen behöver ofta anpassas till exempelvis ledningsägares åtgärdsplaner eller andra byggprojekts tidplaner. Detta gör att den ordning som projekten utförs i ibland behöver kastas om. Under 2023 har mer medel lagts på lokalgator än ursprungligen planerat, och mindre på huvudgator.

Beläggningsunderhåll	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
m ²	78 544	86 459	139 601	211 244	179 846	145 224	119 508	107 070	97 293

Hur länge en asfaltsbelagd yta håller beror på många olika faktorer såsom asfaltstyp, underbyggnad, trafikbelastning, frost-/tjälpåverkan, ledningsschakter, med mera. Större huvudgator förväntas hålla ungefär 5-7 år, huvudgator ca 10 år och lokalgator samt gång- och cykelvägar ca 30 år. Som genomsnitt för stadens samtliga belagda ytor skulle ca 20 års hållbarhet kunna vara ett riktvärde. För att hålla jämna steg med slitaget skulle det innebära att 5 % av ytan behöver beläggas varje år. Årets beläggning av 97 293 m² innebär att ca 2,9 % av stadens belagda ytor har förnyats och att genomsnittlig omläggningstid blir ca 34 år. Bibehålls nuvarande årlig beläggningsvolym kommer asfaltsytorna att bli allt mer eftersatta med ökade akuta driftkostnader och en allt större underhållsskuld som följd.

Program för tillgänglighet avser att åtgärda brister i tillgänglighet på allmänplatsmark för människor med någon funktionsnedsättning så att de i större utsträckning ta del av samhällets olika funktioner. Årsutfallet avser främst åtgärder av gångbanor på Hällegatan och uppgår till 1 mnkr vilket följer årets budget och prognos.

Projektet **Reinvestering gatubelysning** avser utbyte av rötskadade stolpar och årets utfall uppgår till totalt 4,2 mnkr vilket är något lägre än både budget om 5 mnkr och tidigare lagd prognos. Utbyte av gamla kablar och stolpar har utförts på bl.a. Alingsåsvägen, Ribbingsgatan, Östanåvägen, Kråkekärrsgatan och Ljunglidsgatan. Totalt har 700 m kabel och 25 stolpar bytts ut samt 19 kabelfel har lagats. I samband med rötskadebesiktning av ca 800 stolpar har även luftledningsnätet besiktats och röjts.

Investeringsanslaget för **Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning** utökades stort inför 2023 för att i snabbare takt minska kommunens elkostnader för gatubelysningen. Större armaturbyten har gjorts i Fristad, Sparsör, Rångedala, Gingri, Borgstena och Borås. Totalt har ca 3 000 armaturer bytts och årligen kommer denna investering att minska energiförbrukningen med ca 520 000 kWh. Av investeringsbudgeten om 12 mnkr har 11,8 mnkr nyttjats.

Årets utfall för investeringar på **Borås flygplats** uppgår till knappt 0,5 mnkr vilket följer budget. Utförda åtgärder avser bland annat utökning av västra stationsplattan, ombyggnation av tankanläggningen, uppstart för införande av flygsäkerhetssystem för moln genomgång vid inflygning samt upprustning av bilparkering.

Investeringsprojektet **Utbyggnad kabelskåp** redovisar ett utfall om 2,6 mnkr vilket innebär att årets budget överskrids med drygt 0,6 mnkr. Orsaken är ökade kostnader för material och arbete. Projektet avser utflyttning av belysningens inmatningspunkter som har suttit utan mätning i Nätkraft Borås AB:s transformatorstationer. Belysningen flyttas ut i egna skåp med mätning i. Detta innebär att verksamheten, såsom el-lagen kräver, mäter gatubelysningen. Verksamheten får även fri tillgång till anläggningarna i samband med underhållsarbete. Projektet omfattar även installation av ett digitalt styrsystem för att tända och släcka belysningen, vilket kommer att underlätta framtida underhållsarbete och möjliggöra ytterligare energibesparingar. Det nya styrsystemet möjliggör enklare justering av tänd- och släcktider, 2023 har brinntiden minskats med ca 40 min/dag och belysningspunkt. Hittills har 196 kabelskåp byggts om och ca 90 stycken återstår.

Parkverksamhet och Naturvård

Inom investeringsprojekt för **Grönområdesplanen** har arbetet under det gångna året innefattat anläggning av arboretumet i Ramnaparken, där de japanska och amerikanska delarna har färdigställts under året. Gångvägar, planteringsytor och trappor i och i anslutning till rosariet i Ramnaparken har fått ett ansiktslyft. Alléer har förbättrats längst med Brämhultsvägen, Prognosgatan och Källbäckstrydsgatans där luckor i träraderna har planterats igen. Även kompletterande planteringar, i och kring Generationsparken på Hulta, har genomförts. Årets totalutfall uppgår till drygt 1,1 mnkr.

Under 2023 har totalt 13 lekplatser (12 kvarterslekplatser och en stadsdelslekplats) renoverats inom anslaget för **lek- och mötesplatser** med Servicekontoret som ansvarig entreprenör. Årets teman för lekplatserna har varit *Surfing, Trädgården, Regnbåge/Enhörning* samt *Elefanter*.

Genomförda lekplatsprojekt 2023		
Lekplats / typ av anläggning	Adress	Tema
Kvarterslekplats		
Backgårdshagen	Söderkullag 55 Trandared	Surfing
Ringvägen	Ringvägen 35 Fristad	Surfing
Björkängsgatan	Björkängsgatan 5 Bergdalen/Salängen	Surfing
Lillhemsvägen	Lillhemsvägen 6 Sandared	Trädgården
Drakskeppsparken	Drakskeppsparken Hedvigsborgsg 40 Hedvigsborg	Trädgården
Åsakroken	Åsakroken 72 Viskafors	Trädgården
Femtoparken	Pikog./Mikrog. Hässleholmen	Regnbåge/Enhörning
Lindebergshult	Viltst./Hägerst. Sjömarken	Regnbåge/Enhörning
Kvarnbergsparken	Gustav Adolfsg 20 Borås	Regnbåge/Enhörning
Lövkojeparken.	Lingonstigen 10 Sandhult	Elefanter
Stadsdelslekplats		
Nelsonplatsen. Vedensgatan 38. Borås		Elefanter
Mindre renoveringar		
Oxelvägen	Oxelvägen 10 Dalsjöfors	
Sjöhagsvägen	Sjöhagsvägen 38 Sjömarken	

Projektering inför ombyggnationen av lekplatsen *Lekfortet* i Annelundsparken startades upp under det gångna året och ombyggnation är planerad till 2024. Även en enklare lekplatsrenovering samt byggnation av en boulevad har genomförts. Planeringen för utplacering av en offentlig toalett pågår fortfarande, under 2023 har inte någon offentlig toalett uppförts på grund av pågående planering för en större och samordnad upphandling av offentliga toaletter. Planeringen riktar istället in sig på att två stycken offentliga toaletter placeras under 2024, i Annelundsparken respektive i Fristads nya Stationspark. Årets utfall inom detta anslag uppgår till 10,1 mnkr vilket i princip följer både budget och tidigare prognoser.

Diverse mindre parkinvesteringar har under året innefattat nybyggnation av en trappa i Fristad nya stationspark. Ytterligare sex trappor har renoverats i stadsdelarna Byttorp, Bergsäter, Kristineberg och Hulta. Planteringar och flytt av träd till Annelundsparken, Tomtebobarken och i Ramnaparkens arboretum samt renovering av belysningen och bevattningssystemet i Stadsparken i samband med Viskans parks entreprenadarbeten utfördes. Årets utfall om knappt 5 mnkr följer både budget och tidigare prognos.

Gåshult byggnader - under året har renoveringen av byggnaderna på naturreservatet Gåshult pågått enligt plan. Årets arbeten avser framförallt renovering av en ladugård samt mangårdsbyggnaden och arbetet utförs i huvudsak av NOA-enheten. Årets utfall uppgår till 0,5 mnkr i enlighet med budget.

Inom arbetsgruppen för **trygga fysiska miljöer** har satsningar genomförts under året för att förbättra tryggheten i fysiska miljöer. Inkomna synpunkter från genomförda trygghetsvandringar har beaktats i planeringsarbetet för att fånga upp problemområden som kommunen tidigare inte känt till. Under hösten har bl a förstärkt belysning utmed GC-väg på Åsbogatan och längst med parkvägarna i Stadsparken börjat att monteras samt uppförandet av en ny ställplats för husbilar vid friluftsområdet vid Storsjön i Viskafors. Inköp av belysning till Fristads nya stationspark har genomförts, denna kommer dock att monteras under våren 2024 i samband med att arbetena på platsen startar. Årets utfall uppgår till drygt 3,1 mnkr vilket är något över budget.

Inom ramen för **Klimatanpassningsinvesteringar** har reinvesteringar och klimatanpassningar av gång- och parkvägar i kombination med återvätning av skogs- och jordbruksmark samt klimatanpassade skogsförnyingsmetoder genomförts. Nya våtmarker har anlagts i Viared, Lundaskog och Transås. Vilthägn har anlagts i Transås (ek) och Rydboholm (tall) för att skyndsamt kunna driva upp skogsplantor för att binda koldioxid i träd och mark. Ytterligare planeringsarbete pågår för återvätning av skogsmark och fördröjande åtgärder av dagvatten i parker. Utmaningar har funnits att omsätta tilldelade medel under 2023 på grund av att driftmedel för utredningar saknas. Årets utfall uppgår till 4 mnkr vilket är enligt prognos men lägre än årets budget om 5 mnkr.

3.3.3.3 Investeringar som löper över flera år

Tkr	Godkänd utgift	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023	Omdisponering	Total prognos	Projekt status
VÄGHÅLLNING							
Attraktiv stad		5 306	3 477	1 829	1 829		3
Div mindre gatu- och broarbeten		12 898	3 288	9 610	9 610		3
Gång- och cykelvägar		39 875	25 943	13 932	13 932		3
Ny kollektivtrafik		11 549	7 680	3 869	3 869		3
Upprustning centrummiljöer		5 904	0	5 904	5 904		3
Ny Nybro	80 000	38 873	5 039	33 834	33 834	80 000	2
Parkeringsledningssystem	2 500	2 500	1 110	1 390	1 390	2 500	3
PARKVERKSAMHET							
Fristads nya stationspark	6 000	5 835	1 083	4 752	4 752	6 000	3
Kronängsparken	25 000	22 862	1 600	21 262	21 262	25 000	3
Viskans park	90 000	11 635	12 617	-982	-982	90 000	3
Summa	203 500	157 237	61 837	95 400	95 400	203 500	

Förklaring projektstatus

0: Ej påbörjat projekt

1: Förstudie

2: Projektering

3: Investeringen pågår

4: Klart för ekonomisk slutredovisning

Analys

Väghållning

Årets utfall om ca 3,5 mnkr inom ramen för **Attraktiv stad** avser framförallt ny belysning utmed Allégatan. Ett projekt som genomförs och samfinansieras med fastighetsägarna utmed gatan. Utfallet innebär ett överskott om 1,8 mnkr i förhållande till budget om 5,3 mnkr. Överskottet begärs omdisponerat till 2024.

Utfallet om 3,3 mnkr avseende **diverse mindre gatu- och broarbeten** är lågt framförallt med anledning av att renoveringen av Varbergsbron är försenad och flyttad till 2024. En rättning gällande felkontering av nedlagda medel för GC-bana på Fjällgatan från 2022 sänker också årets utfall. Andra ingående projekt är exempelvis trafiksäkerhetsåtgärder och etapp två av ombyggnationen av Södra torget. Utfallet innebär ett överskott om 9,6 mnkr i förhållande till budget om 12,9 mnkr vilket begärs omdisponerat till 2024.

Årets nettoutfall inom **gång- och cykelvägsanslaget** är knappt 25,9 mnkr efter avdrag för erhållna statsbidrag om 3,3 mnkr. Utfallet avser främst GC utmed Skjutbanegatan, Engelbrektsgatan/Yxhammarsgatan, Fjällgatan, Högagårdsgatan och Kyrkogårdsgatan. Projektet GC-väg utmed Stenbocksgatan är försenat med anledning av omlägningsarbeten från Borås Energi och miljö och projektet kan därför genomföras i sin helhet först under 2024. Andra projekt som inte genomförs enligt plan är GC-väg utmed Hybergsvägen samt de andra etapperna av Fjällgatan, Högagårdsgatan och Engelbrektsgatan. Årets utfall innebär att ca 13,9 mnkr av årets budget inte nyttjats under året utan begärs omdisponerade till 2024.

Årets nettoutfall inom ramen för ny kollektivtrafik uppgår till 7,7 mnkr vilket avviker från budget med totalt 3,9 mnkr. Dessa kvarstående medel begärs omdisponerade till 2024. Inom ramen har ett bidrag om totalt 0,2 mnkr erhållits. Under året har, utöver hållplatsåtgärder, också projektet Bytespunkt Väst utmed Göteborgsvägen öster om Symfonigatan påbörjats.

Budgeterade medel om 5,9 mnkr avseende **Upprustning av centrummiljöer** har inte nyttjats alls under året utan begärs omdisponerade till 2024 för att skapa utrymme för framtida centrumupprustningsåtgärder.

Projekteringen gällande **Ny Nybro** är nu klar och upphandlingsprocessen har påbörjats. Byggnationen påbörjas nästa år under förutsättning upphandlingsprocessen inte försenas. Byggentreprenaden beräknas därefter pågå i ca två år. Årets utfall om 5 mnkr avser enbart projekteringsutgifter och kvarvarande medel om 33,8 mnkr begärs omdisponerade till 2024. Beslutad totalbudget för projektet uppgår nu till 80 mnkr. I projekttotalen ingår förutom byggnation av bron, även redan genomförda åtgärder i samband med byggnation av ytor runt Kongresshuset samt GC-vägar utmed Stationsgatan och Södra Nybrogatan om ca 12,5 mnkr.

2022 erhöll nämnden budgetmedel om totalt 2,5 mnkr för införande av ett **Parkeringsledningssystem**. Del av arbetet har under året utförts av Servicekontoret till en summa om 1,1 mnkr. Skyltningen är utbyggd och driftsatt för Vulkanus, Valhall och Kungsbron. Resterande medel om 1,4 mnkr begärs omdisponerade till kommande år i väntan på ombyggnationen av Nybron.

Parkverksamhet och Naturvård

Fristads nya stationspark har projekterats i år men byggnationen är försenad på grund av bristande personella resurser och årets utfall är därför bara knappt 1,1 mnkr. Konsulter som ska ge kommunen stöd i de delar som innehåller skate är upphandlade och har kopplats på projektet. Parken kommer att färdigställas genom att ett utegym, en lekplats och en större skateyta byggs under 2024. Årets kvarstående medel om 4,8 mnkr begärs därmed omdisponerade till 2024.

I **Kronängsparken** har etapp ett, sydväst om Norrbyhuset runt konstgräsplanen och parkeringsplatsen mot Norrby Tvärgata, sanerats från förorenade massor. Investeringsprojektet har därför försenats vilket resulterat i ett lågt utfall om 1,6 mnkr 2023, där upparbetade kostnader främst är återfyllnad av godkända massor. Saneringsarbetet av den första etappen är i sitt slutskede och en slutrapport ska inkomma i februari 2024 från konsulten som ansvarar för kontrollen av saneringen. Under förutsättning att Miljöförvaltningen godkänner slutrapporten kan entreprenadarbetena för etapp ett kan återstartas under våren 2024, för att stå klar under hösten 2024.

I den andra etappen kommer saneringsarbetet att påbörjas efter att byggentreprenaden är klar och slutbesiktigad i etapp ett. Annars skulle stora delar av Kronängsparkens behöva vara avstängda under 2024 om arbeten pågick parallellt i de båda etapperna.

För den tredje etappen inväntar projektet planerad byggnation av en större byggnad för kommunal service, som ska uppföras av Bostäder i Borås AB med Lokalförsörjningsförvaltningen som hyresgäst. Innan beslut fattas om den tillkommande byggnaden kan inte planeringsarbetet i etapp tre återupptas.

Årets kvarstående medel om ca 21,3 mnkr begärs omdisponerade till 2024 för fortsatt arbete i projektet.

Årets utfall för **Viskans park** är 12,6 mnkr. I förhållande till årets budget om 11,6 mnkr innebär detta ett underskott om ca 1 mnkr, som genom negativ omdisponering, minskar 2024 års budget med samma summa.

Inom projektet är flertalet delprojekt aktiva.

I Stadsparken har Mittpunktens första del byggts klart under sommaren. Byggnation av den andra delen, som innefattar Hallbergsbron och en förlängning av bryggan längst med Grandhotell, pågår för närvarande. Mittpunkten innebär att den linjära parken korsar Stadsparken och knyter samman centrum med Ansgars kulle och kvarteret vid Pulsen. För genomförande av Mittpunkten har Sparbanksstiftelsen bidragit med 10 mnkr till Borås stad. Enligt god redovisningssed får inte privata bidrag/donationer bokföras så att de möter investeringsutgiften utan bidraget har intäktsförts i sin helhet inom Borås stads drift.

På Göta i Viskans parks södra delar ligger parken Viskaslänten, där har entreprenadarbete pågått under hösten. Detta beräknas vara slutfört sommaren 2024.

Förstudier, projektering eller förprojektering pågår i följande delprojekt:

- Götavallen och Norrby 25, workshops och dialoger är genomförda på plats med civilsamhället och lokala föreningar. Planering startar inför byggnation utifrån inkomna synpunkter och analys av området.
- Evedalsgatan, arbete pågår för framtagande av underlag och landskapsanalys. Flertalet delprojekt inom Viskans park norra delar är tydligt sammankopplade och landskapsanalysen visar på goda möjligheter att skapa nya kopplingar med relativt små medel.
- Gässlösaskogen, arbeten har startat under hösten för att säkra kopplingen mellan Kristineberg och den nybyggda Fredriksborgsskolan på Gässlösa och planeras stå klar till höstterminens start 2024.

4 Persontransporter

4.1 Grunduppdraget

4.1.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser

Grunduppdraget

Nämndens uppdrag inom persontransporter är att erbjuda skol- och färdtjänstresor till en bra kvalitet och på ett kostnadseffektivt sätt. Uppdraget innebär en trygg transport av elever till sin skola och trygga resor för personer som har rätt till färdtjänst.

Uppföljning av grunduppdraget

Nämndens grunduppdrag avseende persontransporter har genomförts under året men till priset av ett underskott i budgeten. Genom kontinuerlig uppföljning, verksamhetsutveckling och planering av resor har verksamheterna bedrivit skol- och färdtjänstresor till en bra kvalitet och på ett kostnadseffektivt sätt. Något som också syns i de kundundersökningar som verksamheten genomfört under året enligt indikatorer nedan.

Väsentliga händelser

Ny upphandling för skolskjuts med taxi gjordes i början av året och de nya avtalen började gälla fr.o.m. den 1 augusti 2023. På grund av ökade drivmedelskostnader och indexregleringen 2022 är anbuden i den nya upphandlingen mycket högre än tidigare.

Även nya avtal för skolskjuts med buss började gälla den 1 augusti 2023. Starten av dessa nya avtal har haft en del avvikelser under hösten, vilka verksamheten, tillsammans med bussbolaget ifråga, har jobbat intensivt med att försöka åtgärda.

Anpassad skolskjuts, som drivs i egen regi, har under hösten fått ett ökat antal elever berättigade till skolskjuts, från 144 till 170, vilket gjort det svårt för verksamheten att planera och erbjuda skolskjuts till samtliga elever med ordinarie personal och egna fordon. Verksamheten har därför med hjälp av privata utförare och timanställd personal jobbat med tillfälliga lösningar för att kunna erbjuda skolskjuts till samtliga berättigade elever i anpassad grund- och gymnasieskola.

4.1.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget

Indikatorer																																															
<p>Andelen kunder som är nöjda, eller i högsta grad nöjd med färdtjänsten ska bibehållas eller öka (%)</p> <p>Utfall År 2021 85</p> <p>Utfall År 2022 85</p> <p>Utfall År 2023 94</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>År 2019</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>90</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>94</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>94</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	År 2019	85	T1 2020	85	T2 2020	85	År 2020	85	T1 2021	85	T2 2021	85	År 2021	85	T1 2022	85	T2 2022	85	År 2022	85	T1 2023	90	T2 2023	94	År 2023	94																		
År	Utfall (%)																																														
År 2019	85																																														
T1 2020	85																																														
T2 2020	85																																														
År 2020	85																																														
T1 2021	85																																														
T2 2021	85																																														
År 2021	85																																														
T1 2022	85																																														
T2 2022	85																																														
År 2022	85																																														
T1 2023	90																																														
T2 2023	94																																														
År 2023	94																																														
<p>Analys</p> <p>Indikatorn avser bokning, avbokning samt genomförande av färdtjänstresor. Sedan januari 2023 görs en daglig uppföljning via telefon av kundens nöjdhet av genomförd resa från dagen innan. Den undersökningen visar att 94 % av färdtjänstkunderna är nöjda eller i högsta grad nöjda med sin färdtjänstresa samt bokning/avbokning av resan. Målet de senaste åren har varit att öka andelen nöjda kunder till 90 % och det målet är uppfyllt när det gäller färdtjänstresan.</p>																																															
<p>Andelen elever i anpassad grund- och gymnasieskola som tycker att skolskjutsen är bra eller mycket bra ska bibehållas eller öka (%)</p> <p>Utfall År 2021 85</p> <p>Utfall År 2022 85</p> <p>Utfall År 2023 94</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>År 2016</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2017</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2017</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2017</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2018</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2018</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2018</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2019</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2019</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2019</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>90</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>94</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>94</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	År 2016	85	T1 2017	85	T2 2017	85	År 2017	85	T1 2018	85	T2 2018	85	År 2018	85	T1 2019	85	T2 2019	85	År 2019	85	T1 2020	85	T2 2020	85	År 2020	85	T1 2021	85	T2 2021	85	År 2021	85	T1 2022	85	T2 2022	85	År 2022	85	T1 2023	90	T2 2023	94	År 2023	94
År	Utfall (%)																																														
År 2016	85																																														
T1 2017	85																																														
T2 2017	85																																														
År 2017	85																																														
T1 2018	85																																														
T2 2018	85																																														
År 2018	85																																														
T1 2019	85																																														
T2 2019	85																																														
År 2019	85																																														
T1 2020	85																																														
T2 2020	85																																														
År 2020	85																																														
T1 2021	85																																														
T2 2021	85																																														
År 2021	85																																														
T1 2022	85																																														
T2 2022	85																																														
År 2022	85																																														
T1 2023	90																																														
T2 2023	94																																														
År 2023	94																																														
<p>Analys</p> <p>NKI undersökningen gjordes under maj-juni 2023 och visar på att 94 % av elever och vårdnadshavare upplever skjutsen för elever i anpassad grund- och gymnasieskola som bra eller mycket bra. Uppsatt mål nås därmed 2023.</p>																																															

4.1.3 Verksamhetsmätt

4.1.3.1 Persontransporter

Färdtjänst

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal färdtjänstillstånd (st)	4 214	4 109	4 600	4 173
Antal färdtjänstillstånd/1000 invånare (st)	37	36	41	36
Antal färdtjänstresor (st)	247 085	284 075	310 000	313 697
Kommentar/Analys Dec 2023 Ökningen av antal resor och återgång mot ett mer normalt resande jämfört med före pandemin har fortsatt även i år då det 313 697 resor jämfört med 2022 då det utfördes 284 075 resor vilket innebär en ökning med 11 %.				
Kostnad per resa (kr)	256	239	208	270
Kommentar/Analys Dec 2023 Värdet för "budget" är beräknat utifrån tilldelade medel och årets kostnader överstiger årets budget stort. Kostnaden per resa har ökat med ca 13 %.				

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal färdtjänstillstånd under 65 år (st)	909	903	950	906

Anpassad skolskjuts

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal resor för elever i anpassad skola (st)	35 537	36 000	33 000	40 062
Kommentar/Analys Dec 2023 På grund av ökat antal elever i anpassad grund- och gymnasieskola under höstterminen 2023 har även antal resor för dessa elever ökat med 11 % jämfört med 2022.				

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal fordon för anpassad skolskjuts (st)	13	13	13	17

4.2 Resurser

4.2.1 Uppföljning driftbudget

4.2.1.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Statsbidrag	172	79	0	0	0
Avgifter och övriga intäkter	13 150	20 085	14 307	15 225	918
Summa intäkter	13 322	20 164	14 307	15 225	918
Personal	-20 662	-21 659	-23 025	-22 302	723
Lokaler	-1 447	-1 629	-1 012	-797	215
Material och tjänster	-68 382	-77 755	-69 866	-82 548	-12 682
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-90 491	-101 042	-93 903	-105 647	-11 744
Buffert (endast i budget)	0	0	-804	0	804
Nettokostnader	-77 169	-80 878	-80 400	-90 422	-10 022
Kommunbidrag	77 150	78 400	80 400	80 400	0
Resultat jämfört med kommunbidrag	-19	-2 478	0	-10 022	-10 022
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat	0	0	0	0	0
Godkända "öronmärkta" projekt	0	0	0	0	0
Resultat jämfört med tillgängliga medel	-19	-2 478	0	-10 022	-10 022
Ackumulerat resultat	0	0	0	0	0

4.2.1.2 Resultatanalys

Nämndens totala ram inom persontransporter uppgår till 80,4 mnkr och årets nettokostnad är 90,4 mnkr. Årets resultat inom ramen för Persontransporter innebär därmed ett underskott i förhållande till budget om -10 mnkr. Verksamheten har under hela året aviserat om ett underskott i denna storleksordning och detta lyftes redan i budgetarbetet inför 2023.

Årets **intäkter** uppgår till 15,2 mnkr och överstiger budget med ca 0,9 mnkr. Knappt 10 mnkr av utfallet avser färdtjänstavgifter vilka har ökat med ca 0,7 mnkr jämfört med årets budget men även något jämfört med föregående års utfall då resandet nu har ökat ytterligare efter pandemin. Jämfört med föregående år är den totala omsättningen lägre med anledning av att Bilpoolen flyttat till Servicekontoret.

Bruttokostnaden totalt för Persontransporter uppgår till 105,6 mnkr vilket överstiger årets budget med 11,7 mnkr och är 4,6 mnkr högre än i bokslutet 2022.

Personalkostnaderna uppgår till 22,3 mnkr vilket är 0,7 mnkr lägre än budgeterat varav 0,4 mnkr avser under del av året vakant tjänst som chaufför inom den anpassade skolskjutsen och resterande avser delvis vakanta tjänster inom myndighetsutövning.

Årets kostnader för köp av **material och tjänster** uppgår till 82,5 mnkr vilket överstiger årets budget med 12,7 mnkr och är en ökning med drygt 6 % jämfört med bokslutet 2022. Enskilt störst avvikelse återfinns inom färdtjänstverksamheten där årets utfall är betydligt högre än budget med anledning av hög indexuppräknings i kombination med ökat resande och att nämnden inte erhöll någon kompensation för detta i budgeten.

4.2.1.3 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Bilpool					
Intäkter	3 441	5 084	0	0	0
Kostnader	-4 635	-4 867	0	0	0
Resultat	-1 194	217	0	0	0
Skolskjutsadministration					
Intäkter	2 607	3 948	3 886	3 914	28
Kostnader	-2 235	-4 070	-3 886	-3 948	-62
Resultat	372	-122	0	-34	-34
Anpassad skolskjuts					
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	-12 981	-13 188	-14 975	-14 401	574
Resultat	-12 981	-13 188	-14 975	-14 401	574
Färdtjänst					
Intäkter	7 652	11 003	10 321	11 185	864
Kostnader	-69 239	-76 442	-72 342	-84 776	-12 434
Resultat	-61 587	-65 439	-62 021	-73 591	-11 570
Riksfärdtjänst					
Intäkter	81	129	100	126	26
Kostnader	-1 860	-2 475	-2 700	-2 522	178
Resultat	-1 779	-2 346	-2 600	-2 396	204
Buffert					
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	0	0	-804	0	804
Resultat	0	0	-804	0	804
Totalt					
Intäkter	13 781	20 164	14 307	15 225	918
Kostnader	-90 950	-101 042	-94 707	-105 647	-10 940
Resultat	-77 169	-80 878	-80 400	-90 422	-10 022

Bilpool

Från och med 2023 har bilpoolen övergått till Servicekontorets ansvar vilket innebär en minskad omsättning totalt för persontransportavdelningen men ingen ramjustering då denna verksamhet var helt intäktsfinansierad.

Skolskjutsadministration

Analys av verksamhet

Nämndens verksamhet och budget avseende skolskjuts avser handläggning samt planering av skolskjuts. Totalt arbetar 6 personer med handläggning och planering av skolskjuts.

På avdelningen med planeringen för skolskjuts med taxi har det skett en stor förändring vad gäller viten när bil är sen till elev. Nya rutiner såsom införande av veckomöten samt redovisning och genomgång av samtliga synpunkter till entreprenören har medfört att förseningarna har minskat och redan under det andra tertialet har vitena blivit nästan obefintliga jämfört med föregående år. Alla viten redovisas inom grundskoleförvaltningen så detta får inte någon påverkan på Tekniska nämndens budget. När det gäller skolskjuts med upphandlad buss trädde nya avtal i kraft den 1 augusti 2023. Skolskjuts med upphandlad buss utförs av tre leverantörer som vann upphandlingen och de nya avtalen gäller i åtta år. Uppstarten av de nya avtalen har medfört en del svårigheter vilka verksamheten har jobbat med under hösten.

Analys av ekonomi

Nämndens kostnad för skolskjutsplanering debiteras vidare till Grundskolenämnden som har grundbudgeten för skolskjutsen och Tekniska nämndens budget för verksamheten är därmed ett nollsummespel totalt. Omsättningen för verksamheten är ca 3,9 mnkr och årets bruttokostnad följer i stort denna budget.

Anpassad skolskjuts

Analys av verksamhet

Enheten för anpassad skolskjuts ansvarar för resor för elever både inom anpassad grund- och gymnasieskola. Under de senaste åren har verksamheten nästan fördubblats. Under vårterminen 2023 var det 144 elever som hade beslut om skolskjuts och i december 2023 hade antalet elever ökat till 172 elever. Verksamheten har under hösten haft stora svårigheter att planera skolskjuts till samtliga elever. Den stora utökningen resulterade i svårigheter att planera skolskjutsen med befintliga resurser och under några månader lades en del av resorna på privat utförare då rekrytering av nya chaufförer och leasing av nya fordon tog sin tid.

NKI undersökningen gjordes under maj-juni 2023 och visar på att 94 % av elever och vårdnadshavare upplever skjutsen för elever i anpassad grund- och gymnasieskola som bra eller mycket bra. Undersökningen som gjordes 2019 visade på ett NKI på 85 %. Målet de senaste åren har varit att andelen elever som tycker att den anpassade skolskjutsen är bra eller mycket bra ska öka till 90 %.

Analys av ekonomi

Årets utfall om 14,4 mnkr innebär ett överskott om knappt 0,6 mnkr något som aviserats i tidigare prognoser. Överskottet avser främst försening gällande planerat inköp av ett nytt fordon samt tillhörande utökning av en chaufför. Nytt fordon levererades under sommaren och en ny chaufför anställdes från och med augusti.

Färdtjänst

Analys av verksamhet

Ökningen av antal resor och återgång mot ett mer normalt resande jämfört med före pandemin har fortsatt även under 2023 då det utfördes 313 697 resor jämfört med 2022 då 284 075 resor utfördes vilket innebär en ökning med 11 %.

Undersökningen om kundnöjdhet NKI (Nöjd Kund Index) när det gäller handläggning och information om färdtjänst gjordes under juni-juli 2023 och visar på att 84 % av kunderna är nöjda eller i högsta grad nöjda med färdtjänsten i sin helhet. När det gäller bokning och utförande av färdtjänstresor görs det, sedan januari 2023, en daglig uppföljning via telefon på kundens nöjdhet av genomförd resa från dagen innan. Den undersökningen visar att 96 % färdtjänstkunderna är nöjda eller i högsta grad nöjda med sin färdtjänstresa samt bokning/avbokning av resan.

Målet de senaste åren har varit att öka andelen nöjda kunder till 90 % och det målet är uppfyllt när det gäller färdtjänstresan. Under de senaste åren har verksamheten jobbat med digitalisering för att underlätta för kunder att söka färdtjänststillstånd samt utbildat chaufförer inom färdtjänst i bemötande och professionalitet för att säkerställa kvaliteten på färdtjänsten och servicen till kunderna.

Analys av ekonomi

Nettokostnaden för färdtjänst uppgår till 73,6 mnkr vilket innebär att budgeten är överskriden med knappt 11,6 mnkr. Underskottet, som har aviserats både i budget inför 2023 och i samtliga prognoser under året, blev dock ännu något högre än förväntat trots något högre intäkter än budgeterat.

Underskottet beror på den höga indexuppräknningen föregående år i kombination med ett ökat resande.

Riksfärdtjänst

Analys av verksamhet

Antalet riksfärdtjänstresor har ökat med 7,9 % jämfört med föregående år från 860 år 2022 till 928 resor 2023. Riksfärdtjänstresor utförs främst med samma avtal som färdtjänsten men en mindre del (2 %) med allmänna kommunikationer såsom tåg, buss och flyg.

Analys av ekonomi

Årets nettokostnad för riksfärdtjänst uppgår till knappt 2,4 mnkr och ligger något under årets budget (+0,2 mnkr) men följer föregående års utfall.

Buffert

Nämndens buffert inom ramen för persontransporter uppgår till 0,8 mnkr. Bufferten har hela året varit planerad för att till viss del täcka avdelningens budgetunderskott.

4.2.2 Riktade stats- och EU-bidrag

Tkr

Bidragsgivare	Ändamål	Totalt beviljat bidrag	Redovisat bidrag under 2023
Summa			

Under 2023 har inga riktade stats- eller EU-bidrag redovisats inom ramen för Persontransporter.